

X-661

2. MSZMP politika
28. Kiszűrt értéke
29. új szabványok

42. demokrácia a forradalom (sz. d.)
51. új szabványok
54. forradalom és a demokrácia

T E Z I S T E R V E Z E T

A MAGYAR POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI HELYZETRŐL ÉS A KMP

FELADATAIROL

Dene Székely 38

I. A KMP helyzete az I. kongresszuskor és fejlődése az 1928-as plénumig

1./ A KMP I. kongresszusát erős, felfelé fejlődő baloldali tömegmozgalmak idején tartotta. A legjobb baloldali munkáselemek ellenzéke kezdtek tömörülni és ez ellenzék legöntudatosabb részével a KMP-nak még a mozgalom kezdeti fokán sikerült az összeköttetést felvenni, azt befolyása alatt tartani. A mozgalom 1925 tavaszán, a községi választásokkor kötött új polgári koalíció alkalmával a szecsem párt szakadásához vezetett.

2./ Az MSZMP politikai iránya kezdettől fogva helyesen volt beállítva a magyarországi osztályharc alapvető problémájára: az akkor konszolidálódó ellenforradalmi rendszer megbuktatására, az elégedetlen tömegek gyülekeztetésére. Ezért az MSZMP kezdettől fogva programként hirdette a koalíciós politika elvi elvetését és a burzsoáziával való megegyezés helyett a munkás- és paraszt szövetség problémáját tárta a munkásság elé. Ennek értelmében olyan élesen, amennyire azt a legalitás megengedte, előtérbe állította a földkérdést, a parasztságnak ingyen juttatandó földet. A tömegmozgalom stratégiai alapvető kérdéseit a kongresszus lényegesen tisztázta, főként azáltal, hogy beható elemzés alá vette a demokrácia kérdésével összefüggő összes elméleti és gyakorlati kérdéseket az akkori Magyarország részére.

3./ Kevéssel a kongresszus után a KMP egész vezetőrétege rendőrkézre jutott, a kongresszus tapasztalatait nem lehetett a párttagságon belül elterjeszteni. Egész új vezetőségről kellett gondoskodni. Ez a

konszolidációs folyamat igen gyors tempóban ment végbe. 1926 tavaszán már újból akcióképes állapotban volt a párt. Ez a kezdődő konszolidációs folyamat azonban nem jutott el a beteljesülésig. Az illegális szervezkedés megindult ugyan a párt nagyobb rázkódtatások nélkül leszámolt a legális illúziókba kapaszkodó likvidátorokkal /Weiszhaus és társai/, de egészen szilárd, kom. pártszerű alapokra helyezni a vezetést most sem sikerült. Az 1926 őszén megindult tömegmozgalomban a pártnak sikerült viszonylag nagy tömegeket megmozdítani /20.000 aláírás a választásokon/, sikerült átmeneti programja központi jelszavát - köztársaság, élén a munkások és parasztok kormányával - a tömegek közé bevinni, de az átszervezés, a nyert befolyás szervezeti megrögzítése erősen mögötte maradt a politikai befolyás terjedésének. Az 1926-os karácsonyi KB plénum felismerte az ebben a helyzetben rejlő veszedelemeket és az illegális KMP kiépítését helyezte a munka középpontjába, hangsúlyozván, hogy az MSzMP csak egyik munkaterülete a KMP-nak. A rendőri üldözés ismét lehetetlenné tette a határozat végrehajtását: 1927 februárban a KMP egész vezetőségét elfogták.

4./ Ezt az elfogatást, mely az MSzMP-t szinte teljesen a föld alá szorította és a tömegektől való kapcsolatától megfosztotta, súlyos visszaesési és válságokkal teli korszak követte. Nemcsak a párt felépítése haladt csak igen nehezen előre, nemcsak a káderekérdés okozott szinte leküzdhetetlen nehézségeket, de ezenfelül mindenféle irányban jelentkeztek a legkülönbözőbb likvidátor áramlatok. A likvidátorok a legkülönbözőbb, látszólag homlokegyenest ellenkező álláspontokat képviseltek, részben a teljes elbuvást az illegalitásba, részben a teljes feloldást a legális lehetőségekbe; működésük eredménye csak egy lehetett volna: a KMP likvidálása. És mellettük jelentkezett a renegátok

likvidátorsága: a csak tanulás ideológiája, a sejt munka elleni szívó, demagóg, egészen a denúciálásig elmenő harc. A KMP-nak nehéz harcokban sikerült ezeket az összes likvidátor áramlatokat a pártból kiirtani, a renegátok befolyását a pártban megszüntetni és a párttal rokonszenvezők között is meglehetősen elszigetelni. Az MSZMP háromnegyed-illegalitása új taktikára kényszerítette a pártot. Tul kellett menni a karácsonyi plénum vonalán, be kellett rendezkedni az összes tömegszervezetekben való rendszeres frakciómunkára, le kellett rakni ennek alapjait: az illegális sejtszervezetet, javítani kellett a konspiráció technikáját, a konspiráció szellemét a pártban. Nagy objektív és szubjektív akadályok legyőzése után ez a munka megindult. És a bethleni konszolidáció bomlási folyamatával együtt, melyet a párt idejekorán felismert és helyesen értékelt, folyton növekedett a párt befolyása, nőtt a vezetés és a szervezkedés pártszerűsége, annak ellenére, hogy az olló politikai befolyás és annak szervezeti kihasználása között még mindig fennállt. Ezt az erősödési folyamatot nem tudta tartóztatni sem az új problémákkal kapcsolatban a Kúb-ben felmerült ellentét /Julius-kérdés/, sem az a nagyszámu lebukás, melynek a párt még mindig ki volt téve. De a párt szervezeti erősödésének világos jele, hogy úgy az otthoni, mint a külföldi /Kun Béla/ lefogások viszonylag izoláltan maradtak és nem szakították meg egy percre sem a párt munka folytonosságát. Az 1928 nyári kibővített KB plénum levonta ennek a korszaknak a tanulságait és irányvonalat adott a párt további munkájára. A párt otthoni és külföldi elvtársakból álló delegációval részt vett a KI VI. világkongresszusán.

II. A Bethlen-rendszeren belüli alapvető változások és az osztályok

1./ Kiemelkedő vonás: a kapitalizmus viszonylagos súlyának növekedése az ország agrár-karakterének megmaradásán belül. Ezt már Trianon is elősegíti. /lásd U.M., 1928. nov./, a későbbi fejlődés erősíti ezt a tendenciát. Míg a mezőgazdasági termelés alig, vagy igen lassu tempóban fejlődik /a háboru előtti búzatermelés-átlag holdanként 7.6 q, az utolsó 6 év átlaga 7.56 q; az állattenyésztés inkább visszafejlődik/, addig az ipar fejlődése igen gyors. Részben új iparok keletkeznek /textil/, részben régi iparok mindjobban megközelítik vagy túlhaladják a békebeli színvonalat. /Foglalkoztatott munkás 1913-ban: 219.000, 1927-ben 217.000. Termelés értéke: 1913-ban 1887 millió a.K., 1927-ben 2347 millió a. K. Figyelembe veendő: a/ munkaintenzitás növekedése, b/ pénz értékének csökkenése. Összkép: inkább több, mint kevesebb./

Még világosabbá teszi ezt az eltolódást a külkereskedelmi mérleg. Még 1921-ben a kivitel tipikusan agrárország benyomását tette /18% nyersanyag, 66% gyártmány./ Az óta a nyersanyagbehozatal folyton nő, a gyártmánybehozatal folyton esik, pe dig a növekvő iparosodás inverz-tíciós célokra is behozatalra szorul. /Pl. textilgépek./ 1927-ben a nyersanyag behozatal már 30-nál többet tesz ki, míg a gyártmánybehozatal nem egészen 47%-ra esik. Ezt a fejlődésképet megerősíti a kivitelé. A mezőgazdasági termékek részesedése 1926-tól 1928-ig 32%-ról nem egész 30%-ra, az állat és állati termékkivitel 40%-ról 31%-ra esett, míg ugyanabban az időszakban a mezőgazdasági iparé 16%-ról 19.5%-ra, a szoros értelemben vett iparé 11.4%-ról közel 20%-ra emelkedett. /Persze az ipari kivitel emelkedése nem tudta mennyiségben teljesen ellensúlyozni a mezőgazdasági kivitel hanyatlását. Az ipar a belső szükségletek 87%-át tudja fedezni.

Ezt a folyamatot erős koncentrációs és racionalizálási folyamat kíséri. Egyes iparágakban, különösen az új iparokban erős a gépek szerepének növekedése. /Csak textilgépet 1928 első 9 hónapjában 7.6 millió P-ért hoztak be. /Általában azonban a koncentráció főleg üzembeszüntetésekkel áll. /Ganz-koncern; az 1927-es ipari statisztika 46 új iparvállalat alakulása mellett 124 beszüntetéséről számol be/, a külkereskedelmi statisztikából Vágó József megállapítja, hogy a nagyipar által használt nyersanyagok behozatala nő, a kisipar és kézműveseké csökken. A csődstatisztika pedig szintén azt mutatja, hogy a válságok és depressziók elsősorban a kereskedelmet, a közép- és kiskereskedelmet érintik fel. A bankok áruosztályainak növekvő aktivitása, az elárusító kartell /vas, textilipar stb./, az áruházak stb. mindezt a folyamatot gyorsítják. A racionalizálás lényege munkaidő-leszállítás, hajcsárrendszer, munkaintenzitás növelése, nem pedig a technikai berendezés teljes átépítése, mint pl. Németországban. Általában észlelhető:

- a/ a munkaintenzitás erős fokozódása. Egy munkáskéz évi termelése /ezer pengőben/ 1924-27 közt így emelkedett: 7.04, 10.2, 10.4, 11.1.,
- b/ ugyanakkor a termelés összértékében a munkabér százalékos aránya esett. 1926-ban 12.5%, 1927-ben 12.2%. c/ A szakmunkások száma csökken /1925-27 közt 5.9%-kal/, a tanulatlanoké, főleg a nő- és ifjumszámoké növekszik. Nők aránya 1926-ban 27.2%, 1927-ben 29.6%. A textilipar 1926-ban 22.600 nőt és 10.700 férfit foglalkoztatott.

Még jobban erősíti ezt a tendenciát a kapitalizmus növekvő benyomulása a mezőgazdaságba. /Ez megnyilvánul a termelési módok modernizálásában. Pl. az elhasznált műtrágya az 1926-os 11.5 ezer vagonról 1928-ban 16.5 ezer vagonra emelkedett. A nagy reklámmal hirdetett parasztbirtokok földjavítására szolgáló kormányakció ebből kb. 250 vagonra tett ki. /Az értékesítési válság terheit a nagybirtok- a bankok segítségével

- mindinkább áthárítja a kis- és középbirtokra. Ez megnyilvánul: a/ abban, hogy a nagybirtoknak sikerül gabonafölöslege egy részét tarifápanamák segítségével exportálni. b/ A nagybankok kizárólagos befolyása alatt álló új exportintézet elsősorban a nagybirtok érdekeit szolgálja. c/ A hitelviszonyok alakulásában /nagybirtok hosszulejáratu jelzálogkölcsönt vesz fel; kisbirtokos eladósodása tulnyomórészen rövidlejáratu váltóhitel; földhitel kamatterhei/. d/ A gyufakölcsön segítségével a nagybirtoknak értéken felül fizetik meg a "megváltott" földet. e/ Az értékesítési válság leküzdésére tervbevetett és megvalósítani kezdett standardizálás óriási előnyben fogja részesíteni a nagybirtokot és versenyképtelenné teszi a tőkeszegény, investíciókra képtelen közép- és kisbirtokot - l. Németország hasonló fejlődése. f/ Ezt a folyamatot gyorsítja az állam beavatkozása is. A "gazdasági minisztérium" nem más, mint központi szerv a nagytőkés- nagybirtokos érdekellentétek békés megoldására és olyan megoldások teremtésére, melyek a nagybirtok gazdasági fölényének gyors érvényesítését a kis- és középbirtok felett még jobban elősegítik. /Mindezek a tendenciák természetesen a parasztság legfelsőbb rétegét a nagybirtokkal az eddiginél szorosabban fűzik össze és éleseíteni fogják az érdekellentéteket a parasztság legfelső és közép, illetve alsó rétegei között./

2./ Az itt felsorolt tendenciák érvényesültek az 1928 év ellentmondásos gazdasági fejlődésében. Egészbenvéve az elmúlt év képe a fontos termelési ágak növekvő, vagy legalábbis az 1927-es jó konjunktura színvonalát elérő termelés mellett mégis inkább a depresszió képét mutatja. A széntermelés és fogyasztás emelkedést mutat 1927-hez képest; Ezzel ellentétben úgy a hazai vastermelés, mint az elhasznált vas mennyiség valamivel mögöttes marad az 1927-esnek. Az állami vasutak teherszáll-

litása stagnál, az építkezést illetőleg nem alakult ki kép, az elhasznált téglamennyiség valamivel mögöttes maradt az 1927-esnek. A munkanélküliség, különösen az év első és utolsó hónapjaiban nőtt. A szaktanács munkanélküli-statisztikája juniustól fogva állandóan magasabb számokat mutat az 1927-eseknél. Ezzel ellentétben a Munkaadó Szövetség foglalkoztatási statisztikája áprilistól kezdve átlagban 5-6000-rel több foglalkoztatott munkást mutat ki 1927-nél, ami ismét a munkásosztályon belüli racionalizálódási eltolódást jelzi. A mezőgazdaság értékesítési válsága változatlanul tart. Az állat- és állati termékek kivitele 1926 óta lefelémenő vonalon mozog. Ennek az összképnek teljesen megfelel a belső tőkeképződés igen lassu tempója. A takarékbetétek és különösen a folyószámlabetétek erről nem adnak egész hű képet, bár ott is lassabbodott a fejlődés tempója 1927-hez képest. Feltűnő azonban a tőzsde forgalmának nagy csökkenése /1927: 1064 millió P.; 1928: 543 millió P./ párosulva valamennyi értékpapír állandó és erős értékcsökkenésével, ami annál inkább említésreméltó, mert az 1928-as osztalékok átlagban magasabbak voltak az 1927-eseknél és az 1929-esek valószínűleg még magasabbak lesznek. A külföldi kölcsönökre való ráutaltság, a kormány investíciós és szubvenciós beavatkozása tehát továbbra is fontos szerepet fog játszani a konjunktura miként alakulásában. Hogy Bethlennek sikerülni fog-e újabb külföldi kölcsönt szerezni, döntő kihatással lesz a két vezetőosztály egymáshoz való viszonyainak alakulásában.

3./ Mindezek a tendenciák abban az irányban működnek, hogy a fináncióke vezetésével szorcsabbra kovácsolják össze a nagybirtok és nagytőke szövetségét. Különösen a kapitalizmus bevonulása a mezőgazdasági termelésbe fog mindinkább ilyen irányban kihatni. Ez azonban távolról sem zárja ki azt, hogy a két vezetőosztály közt - sokszor igen éles -

érdekellentétek ne merüljenek fel. Különösen élesen ütköznek ki az érdekellentétek a vám és tarifakérdések körül. Jellemző azonban, hogy az ilyenfajta összezsapásokban, mint előharcosok ugyyszólván sohasem szerepelnek ezeknek az osztályoknak legtipikusabb képviselői. A nagybirtok részéről rendszeren a szélső jobbszárny, a bankoktól viszonylag független feudális legitimista arisztokrácia halad az élen /Hadik János kirohanása a főrendiházban az OFB ellen/. A nagytőke részéről viszont ugyyszólván soha nem látjuk a nagybankok és a nehézipar képviselőit az első csataszorban, hanem ezt a szerepet átengedi a könnyűipar és a kereskedelem képviselőinek /Sándor Béla kirohanása a szövetkezetek ellen/. Ez részben arra vezethető vissza, hogy az összefonódás mérve mindegyik osztályon belül különböző /annál nagyobb, minél szorosabb a finánciókhoz való kapcsolat/, részben azonban taktikai okai vannak. Mindegyik osztály ugyanis arra törekszik, hogy széles kispolgári, sőt proletártömegeket állítson maga mögé. Ez egyrészt mint agrárfront történik, másrészt mint a város küzdelme a falu ellen. Ezek a manőverek annál inkább sikerülhetnek, mert a parasztság a Nagyatádi-párt szétverése óta ugyyszólván egyáltalában nincs megszervezve, a városi kispolgárságnak és középpolgárságnak baloldali pártjai pedig vezetőszerepet játszanak ezekben a harcokban. A szociáldemokrácia tőle telhető módon támogatja ennek a hamis ellenzéknek megrögződését a munkásságban: iparpártolási politikát folytat és nemcsak a kispolgári pártokat, hanem egyenesen a GYOSZT is támogatja, valahányszor érdekellentét merül fel közte és a nagybirtokos érdekeltség között. Ilyen módon ezek a manőverek eltakarják a kispolgári és munkásrétegek előtt az alapvető problémát, azt, hogy a nagybirtok és nagytőke mind az érdekellentét ellenére egyre szorosabban kapcsolódik össze és egyre mélyebben nyomja le az alsó és középrétegek életszínvonalát.

4./ A valóságos érdekellentét tehát itt vannak. A két uralkodó osztály érdekközösségét és közös harcát az alsó és középrétegek ellen a legvilágosabban az állami bevételek és kiadások alakulása mutatja. Így az 1928-29-es költségvetésben az egyenesadók nagysága csak 11 millió P-vel több az elmúlt évnél. /Ebből azonban 10 millió P-t a házbéradó tesz ki, tehát olyan adó, mely elsősorban az alsó és középrétegeket sújtja./ Ellenben a közvetett adó szaporulata csak az előirányzat szerint 116 millió P., aminél tekintetbe kell venni, hogy a közvetett adókból mindig sokkal több folyik be az előirányzatnál /az elmúlt évben 100 millió P. volt a többlet/, míg az egyenesadók nagyrészt megfelelnek az előirányzatnak. A két uralkodó osztály közös harca az összes, városi és falusi dolgozó rétegek ellen természetesen ebben nem merül ki. Az állam segítségével alkotott összes gazdasági intézmények mind ezt a célt szolgálják: exportintézetek, ipari hitelintézet, melynek megalakulása több mint egy évig húzódott, amíg a nagybankoknak sikerült döntő befolyást teljesen biztosítani és megszabni, hogy ipari jelzálogkölcsönt csak tőlük függő vállalatok kaphatnak, stb. Ide tartozik a földbirtokreform anyagi likvidálása a gyufapanama segítségével, ahol is a nagybirtokosok a föld értékén felüli kártalanításban részesülnek, a földhöz juttatottak összeroskadnak a rájuk mért teher alatt, míg a finanszírozás költségeit az egész ország dolgozó lakossága fizeti a svéd-amerikai gyufatrösztnek. Ennek a tendenciának áll szolgálatában a kiskereskedelem egyre növekvő háttérbeszorítása úgy a bankok áruosztályai, mint az eladási kartellek /textil, vas, cement stb./, mint pedig az állami pénzen támogatott szövetkezetek által; az áruházak növekvő jelentősége szintén ennek a tendenciának szolgálatában áll. A falut illetőleg a kapitalizmus növekvő benyomulása a mezőgazdasági termelésbe /standardizálás/ a kis- és középparasztságra lesz hasonló kiha-

tással. A vámok, kartellek stb. okozta drágulás egyformán sújtja a város és falu dolgozó népét. A munkanélküliség növekedése, a munkafeltételek rosszabbodása egyaránt nyilvánul meg városban és falun. Az értékesítési válságból való kivezető út a tarifakedvezmények segítségével kizárólag a nagybirtok és nagytőke érdekeit szolgálják. Tehát - éles ellentétben a szociáldemokrácia felfogásával - a valóságos gazdasági helyzet a városi és falusi dolgozók érdekközösségét mutatja minden konkrét kérdésben a nagybirtok és nagytőke szövetségével szemben.

Bármennyire azon van minden konszolidációs párt /tehát a szociáldemokrácia is/, hogy ezeket a valóságos érdekellentéteket elleplezze a dolgozó tömegek előtt, bármennyire szétszóródtak a városi kispolgárság és a középparasztság pártjai a Bethlen-féle konszolidáció következtében, mégis elkerülhetetlenné vált, hogy ezek a gazdasági tények mélyreható zajlást idézzenek elő a városi és falusi kispolgárságban, hogy ne növeljék azt az elválasztó űrt, mely a rendszer vezető osztályait annak alsó rétegeitől elválasztja. A felszínen a két vezetőosztály közötti differenciák nyilvánulnak meg és mindegyik maga köré igyekszik csoportosítani minél szélesebb tömegeket, a valóságban azonban a konszolidációban, a szanálásban, a Bethlen-rendszerben való csalódás olyan mélyen és elementárisan nyilvánul meg, hogy ez - bár csak elvétve jut a politikai élet felszínére - mégis a rendszer válságának kimélyülését, a tömegektől való növekvő izolálódást jelenti.

5./ Ezt a válságot nagy mértékben növelte, tudatosította és felszínre hozta a Bethlen kormány külpolitikai kudarca. Az angol-olasz orientációban való hit igen széles kispolgári tömegekben keltett reményt abban az irányban, mintha gazdasági nyomoruk - mint Trianon következménye - csak időleges lenne, mintha a nemzeti egységfrontban való kitartás, Bethlen külpolitikájának támogatása belátható időn belül

meghozhatná a maga gyümölcseit. Objektíve természetesen kezdettől fogva világos volt, hogy az angol-olasz orientáció Trianon revízióját illetőleg semmi körülmények közt sem hozhat pozitív eredményeket, hogy tehát Bethlennek nincs más választása, mint ellenszolgáltatás nélkül liferálni a magyar munkásokat és parasztokat a Szovjetunió elleni háboru céljaira. Mégis, különösen az olasz-francia ellentét, a maga közvetlen kihatásaival a Csehszlovákiához és Jugoszláviához való viszonyra azt a provinciális illúziót keltette széles tömegekben, mintha a francia-olasz ellentét állana az európai konfliktusok homlokterében, mintha ebbe belekapcsolódva a Bethlen-féle "reális külpolitika" tényleges eredményeket érhetne el. /A szocdem párt "ellenzéki" platformja, a jugoszláv orientáció csak megerősítette ezt a provinciális illúziót./ Az angol-francia antant nyilvánosságra jutása végleg szét tépte ezeket az illúziókat. Világossá vált hogy: a/ a Szovjetunió-ellenes háboru áll az európai politika homlokterében, b/ hogy ebben Magyarországnak feltétel nélkül kell belekapcsolódnia, c/ hogy Anglia és Franciaország gyors tempóban likvidálják a Balkánállamok összes külső és belső ellentéteit, hogy azokat a Szovjetunióellenes háboru részére harcképesé és blokkalkotásra alkalmassá tegyék. Rövid ingadozások után Bethlen siettetti a feltétlen behódolás álláspontjára helyezkedést /varsói ut, ami a lengyel-román szövetség erőssége mellett a gyakorlatban a Romániával való ellentétek félretekését kell, hogy jelentse./

Ennek a fordulatnak különösen belpolitikai része döntően fontos. A "reális külpolitika" legfontosabb funkciója a nemzeti egységfront összetoldozása volt. /Szociáldemokrácia beállása a nemzeti egységfrontba. Viszony a Rothermere-akcióhoz, gazdasági határok követelése, kultúrfejlény stb./ A Trianon revíziójával összefüggő gazdasági illúziók illúzió-voltuk ellenére igen reális szerepet játszottak a tömegelkeseredés levezetésében, mélyen be még a munkásosztályba is. Ez az illúzió-

karakter nem azt jelenti, mintha a magyar nagyiparnak nem volna reális érdeke Trianon revíziója révén a régi nyersanyagterületeket visszahódítani és a belső piacot erőszakosan kitágítani. Az illúzió abban rejlik, mintha a trianoni határ lenne a magyar gazdasági válság alapvető kérdésének, a mezőgazdaság értékesítési válságának igazi oka; ez az ok a valóságban nem Trianon, hanem a régi monarchiával való fámközösség megszűnése, a világpiaci áron felüli, monopolhelyzetből folyó gabonaértékesítés lehetősége. A nyáron beállott külpolitikai fordulat tehát szükségképpen élesítette a rendszer belső válságát, aláásta a Bethlen-rendszer presztízst, nyilvánosságra hozta az egész rendszer válságát.

6./ A Bethlen-rendszer kezdődő válsága már régebben arra készítette az uralkodó osztályok egy részét, hogy a rendszer megingása vagy bukása esetére utódról gondoskodjanak, vagyis - a forradalmak és ellenforradalmak tanulságai alapján - már eleve is gondoskodjanak arról, hogy Bethlen bukása esetén az uralom változatlanul a nagybirtokos-nagyburzsoái osztályok kezében maradjon. Ez az "ellenzéki" mozgalom, mely már a tavasszal mint választójogi blokk kísértett, a külpolitikai kudarc okozta válság után világosabban megmutatta az arcát, anélkül persze, hogy egyelőre szilárd pártformát vett volna fel. Az ilyen tömörülésnek legnagyobb akadályaként a szövetség teljesen elvtelen karaktere, amennyiben ott a nagybirtok szélső jobbszárnya /Apponyi-Andrássy és a legitimista mágánok/ lép blokkba a nagy- és középburzsoázia balszárnnyával, a kereskedelmi tőke és a nem trösztösített ipar képviselőivel /Kállay, Rassay, Sándor Pál stb./ a liberalizmus, a demokrácia jelszava alatt. Világos, hogy ennek a szövetségnek uralomra jutása esetén a most vezető rétegek csakhamar háttérbe szorulnának az uralkodó osztályok most döntő szerepet játszó rétegeivel szemben /nagybankok és tőlük függő nehézipar/, azonban egy ilyen átcsoportosulás az uralkodó osztályok részére sokkal ke-

vésbé lenne veszedelmes, mintha - ahogyan az ellenforradalom idején -
ujból a kispolgárságtól és középparasztságtól kellene visszahódítani
a vezetést. Ez az oka annak, hogy nemcsak az ellenzék áll Bethlennek
szemben a végletekig lojális állásponton, hanem Bethlen maga is türi
ezt az ellenzéket és nem vágja el azokat a szálatokat, melyek azt-óhozza
kapcsolják. Viszont az ellenzék a legnagyobb erővel azon van, hogy az
elégedetlen kispolgári elemeket teljesen a háttérbe szorítsa, ha kell,
szakadás árán is. /Rassay dezavualja Fábiant a Sztranyavszky-afférben./
Az új ellenzék szigorúan konszolidációs karaktere megnyilvánul egyrészt
abban, hogy teljesen a revíziós külpolitika alapjain áll, csupán azzal
a különbséggel, hogy magáévá teszi a régebben szocdem és kispolgári
részről hirdetett jelszót: a demokrácia és revízió összefüggéséről, a
nyugati demokráciák rokonszenvének megnyeréséről belső demokratizálódás
következtében. Ennek a demokráciának értékét legvilágosabban bizonyít-
ja az, hogy a liberális ellenzék mindig nyíltabban és határozottabban
legitimista vezetés alá kerül /Nagykanizsa/. Ez a legitimista előretö-
rés egyáltalában nem jelenti a királykérdés előtérbetolását. Ellenkező-
leg, hangsúlyozottan teljes a megegyezés Bethlennel abban, hogy a ki-
rálykérdés ma "nem aktuális." A legitimizmus hangsúlyozásának jelentő-
sége kizárólag kispolgári fasiszta törekvések ellen irányul /"trónbi-
torió"/, sőt Apponyi nyíltan kijelentette, hogy ha nem lehet legitim
király, akkor inkább legyen köztársaság, ami a német és osztrák példa
nyomán világosan mutatja a liberális ellenzék osztályjellegét.

Ennek a határozottan nagybirtokos-nagybőrkés osztálykarakternek
ellenére a revízióval összekapcsolt demokrácia jelszava alkalmas arra,
hogy újabb trianoni illúziókat keltsen. A legitimizmushoz fűzött jelszó
a közélet tisztaságáról szintén alkalmas arra, hogy a magángazdaság sza-
nálásával csalódott tömegek, amelyek látják, hogyan oldják meg az ural-
kodó osztályok a gazdasági válságot panamák segítségével a maguk javára,

azt higgyék, hogy ezeirányban van kivezető út. Ezeket az illuziókat és kispolgári tömegek csatlakozását nagyban elősegíti az a támogatás, amelyben a szocdem párt a liberális ellenzékét részesíti. Alharccal falaz a legitimista propagandának és segít minden tüzet a kispolgári fasiszta törekvések /Albrecht/ ellen koncentrálni. A demokratikus revízió-politikában pedig teljesen egy vonalon halad Kállayval, Rassayval és Apponyival. Természetes, hogy - mivel az ellenzék sem szakított teljesen Bethlennel - a szocdem pártot sem kényszeríti az ellenzékhez való csatlakozása Bethlennel való szakításra. A szocdem párt a konszolidáció hadseregtartalékának szerepét tölti be: egyaránt támogat és fog támogatni Bethlen, vagy Kállay-féle konszolidációs megoldást.

7./ A liberális ellenzék számottevő részét a városi kispolgárság alkotja. Ez azonban távolról sem jelenti azt, mintha a városi kispolgárság a maga egészében, vagy akár többségében a liberális ellenzékhez csatlakozott volna. Az ellenforradalom első korszakában uralomra jutott városi kispolgárságot a konszolidáció teljesen dezorganizálta politikailag. Az ellenforradalom elején létrejött szervezetei részben felbomlottak, részben a Bethlen-kormány beolvasztotta őket az államgépezetbe. Az ellenforradalom elején uralkodó zavaros, ellentmondásokkal teli ideológia /fajvédelem, kispolgári antiszemitizmus és antikapitalizmus/ a konszolidáció folyamán teljesen szétfoszlott és elvesztette széles tömegekre gyakorolt vonzóerejét. Ezt a politikai dezorganizációt fokozza a városi kispolgárság folyton növekvő gazdasági elnyomódása, melyet az államgépezet folytonos növelése csak egy igen szűk rétegre vonatkozólag képes ellensúlyozni. A kispolgárság a konszolidáció folyamán folyton süllyedt lefelé, részben a fentemlitett gazdasági okok miatt, amelyekhez még hozzájárul a háborus maradványoknak nagykapitalista módon történt likvidálása /infláció, hadikölcsön stb./. Ily módon a kispolgárság teljesen szét van aprózva. Jelentékeny része - még pedig ugy jobboldali,

mint baloldali - Bethlen mögött húzódik meg, anélkül, hogy a Bethlen-rendszernek igazán lelkes híve volna. A baloldali részt részben fel-szívja a liberális ellenzék, részben a szocdem párt. A tiszta fasiszta kispolgári intellektuelleknek a Gombös-csoport feloszlásával nincs töb-bé számbajövő önálló politikai képviselőjük. Ennek ellenére a konszo-lidációban való csalódás és a Bethlen-rendszer presztizsének megszűnte a külpolitikai kudarc következtében ismét erőteljesebb mozgolódást vált ki a fasiszta kispolgárságban. Ennek a mozgolódásnak politikai centruma az Albrecht-kérdés, mint kísérlet, az ellenforradalom elején uralkodó kispolgárságot ismét az uralomhoz vezetni. Komoly politikai sikerre ez az irányzat nem igen számíthat. A fasiszta kispolgári inte-ligencia egy másik szárnya kapcsolatokat keres részben a parasztság felé /Bartha Miklós-kör, Előörs/, részben még a munkásság felé is /Oláh György cikke Pilisvörösvárról/. Zavaros, fasiszta szociálforra-dalmár ideológiája, szektaszerűen kicsiny szervezete ellenére ez az irányzat bizonyos veszedelmeket rejthet esetleg magában, amennyiben sikerül neki munkások és parasztok elkeseredett, csalódott, de vissza-maradt rétegeiben bizonyos befolyásra szer tenni.

8./ A parasztság a konszolidációval szintén elvesztette a politi-kai szervezeti formáját: a kispolgárpárt még megmaradt része beolvadt az egységespártba és a kilépetteknek nem igen van komoly szervezetük a falun /Berky Gyula/. A parasztság széles tömegei így módon minden ön-álló szervezet nélkül állanak és a Bethlen-kormány a legnagyobb erő-feszítéseket fejt ki abban az irányban, hogy nemcsak megakadályozzon minden parasztszervezkedést, hanem a parasztságot falunként államilag vezetett szervezetekben tömörítse. /Faluszövetség, Levente, olvasóköz-ség, műkedvelő előadások, népházak stb./ Ilyen körülmények közt a parasztság elégedetlensége és csalódottsága csak néha-néha nyilvánul meg, annyival is inkább, mert a magyar sajtóviszonyok mellett legfeljebb a fasiszták-

nak áll módjukban képet nyújtani a parasztság helyzetéről. De ha ezeket a képeket összevetjük az objektív gazdasági helyzettel, akkor világosan látszik a parasztság súlyos csalódottsága az ellenforradalmi konszolidációban. A földreform a birtokviszonyoknak csak egészen minimális eltolódását hozta magával. /1921-ben a nagybirtok az ország területének 53.5%-át tette ki, 1927-ben 47.8%-át./ Eltekintve attól, hogy a nagyon kevés és terhes feltételek mellett elosztott föld jelentékeny részét nem a parasztság kapta /hivatalos adatok szerint a kiosztott föld legalább 1/4 részét vitézek, tisztviselők stb. kapták, a valóságban bizonyára sokkal többet/, a földreform egyáltalában nem elégítette ki a parasztságnak semmiféle rétegét. Az értékesítési válság következtében pedig a drágaság, közvetett adó stb. által folyton rosszabb helyzetbe jutó kis- és középparasztság mind gyorsabb mértékben eladósodik. /Vidéki pénzügyintézetek uzsorakamatai, zöldhitel./ A legutolsó idők eseményei pedig úgy gazdasági, mint politikai téren növelik a parasztságban a cserbenhagyottság, az elárultatás érzését, a bizalmatlanságot úgy az állammal, mint a politikai pártokkal szemben. A falun létesített állami szervezetek, különösen a levante, egyáltalában nem népszerűek a parasztság alsó rétegeiben. Ez a hangulat pedig csak erősödhetik, ha a földreform pénzügyi megoldása és az értékesítési válság terheinek áthárítása a parasztság alsó és középrétegére magával vonja a parasztság leggyengébb, a földreformban földhözjutott részét.

Még nyilvánvalóbb ez a helyzet a földmunkásoknál. Itt is növekvő elégedetlenség teljes szervezetlenség mellett. Az 1922-es paktum óta a földmunkásszövetség mint tömegszervezet megszűnt /a szakszervezetek statisztikája 1927-ből 3,800 tagot mutat ki/, a kubikosoknak 1925-26-ban az MSZMP-be való tódulását pedig a hatósági terror akasztotta meg. A földreform ugyan - hivatalos adatok szerint - a földmunkások számát 895.000-ról 713.000-re redukálta. De ez a redukció csak látszólagos. Mivel az

átlagos birtok, amihez jutottak, 1.7 hold, mivel sem jószáguk, sem egyéb munkaszerszámjuk nincs, az ujoonnan földhözjutott földtelenek kénytelenek a közelben, uradalmakon, vagy zsirosparasztoknál bármi áron munkába szegődni, hogy a kölcsönkapott igásokat ledolgozza. Ily módon a földreform által földhözjuttatott réteg mint röghözkötött bérlengemő szerepel. A földreform ez a hatása meg is nyilvánul abban, hogy 1926-ról 1927-re a mezőgazdasági napszámberék 15-20%-kal estek. Ennek természetesen nem kizárólag a földreform az oka, hanem megnyilvánul már a mezőgazdasági termelés kezdődő kapitalizációja /gépek bevezetése stb./, aminek biztos jele, hogy a munkanélküliség a mezőgazdaságban folyton nő. Megnyilvánul benne továbbá a földmunkásság teljes szervezetlensége.

9./ A munkásság helyzetével és fejlődésével külön fejezetben fogunk foglalkozni.

10./ Az összkép tehát: a társadalom alsó és középrétegeinek leválása a konszolidáció pártjairól, elidegenedésük az ellenforradalmi és konszolidációs ideológiáktól, a Bethlen-rendszer izolálódása a tömegektől, az egységspártnak mint keretnek fennmaradásamelllett a nemzeti egységfront szétporladása és megrohadása. Ezzel a folyamattal szemben, melyet a konszolidáció messzebb látó politikusai és publicistái egyáltalában nem ismernek félre, a kormány a következő védelmi intézkedéseket teszi:

a/ Minden áron igyekszik a két vezetőosztály ellentéteit elsimítani, kooperációjukat biztosítani. Gazdasági minisztérium, mint ennek a kooperációnak központi irányítószerve. Exportintézetek. Földreform és gyufa. Tarifaengedmények a nagybirtokosoknak. A gazdasági élet állami befolyásolása /a kormány letétje a Nemzeti Banknál 234 millió P./, Investíciók. Kísérlet külföldi kölcsön felvételére. A kispolgárság és parasztság teljes kiszolgáltatása nagybirtoknak és nagytőkének.

b/ Az államgépezet erősítése. Gömbös mint honvédelmi államtitkár vezérkari főnöke az összes hadseregenkívüli fegyveres alakulatoknak. Hárszabályrevízió. Sajtótörvény. Autonómiák elkobzása. Klebelsberg kulturpolitikája, mint rendszeres fasiszta ideológiateremtés, fasiszta intelligencia elhelyezése minden fontos stratégiai ponton. /Iskolapolitika, mint kísérlet a vidéki kispolgárságot és parasztságot fasiszta intelligencia vezetése alá vonni.

c/ Szociáldemokráciával való politika. Állandó közelebbhozása a bürokráciának az államgépezethez. Tárgyalás a bürokráciával a szakszervezeti törvényről. Békéltetés /Pilisvörösváron/. Falazás a bürokrácia panamáinak /Mémosz enyhe kezelése/. Az államgépezet kellő megerősítése utánra titkos választójog perspektívája. Ugyanakkor azonban fenyegetés, hogy másképp is tudnak munkáspolitikát csinálni /Sztranyavszky és a sasok/. Szakadármozgalmak türése /Migray/, sőt elősegítése /Szentirmay/.

d/ Lavírozás a királykérdésben. A királykérdés "nem aktuális", ebben megegyeznek legitimista-liberálisokkal. Albrecht elleni harc átengedése legitimistáknak és szocdemeknek.

e/ Teljes behódolás az új antantnak. Varsói ut. Háborus készülődések. /Állandó fegyvercsempészet: Szentgotthárd, Bécs, stb. Levente, falu fasizálása, háboruhoz szükséges iparok támogatása stb./ Fenntartás nélküli beállítás a Szovjetunió elleni frontba. A háború a Bethlen-rendszer számára egyre növekvő mértékben belpolitikai szükségletté válik, mint a nemzeti egységfront helyreállításának hovatovább egyetlen lehetősége, mint a rendszer rohadásának ellenszere.

11./ Az összkép tehát: általános zajlás az osztályokban, a rendszer egyetemes válságának kezdete. Ugyanakkor azonban - a forradalmak és az ellenforradalom tapasztalatai következtében - a politikai élet felszínén csak konszolidációs pártok vannak. Ebben a helyzetben mindinkább a de-

mokrácia jelszava tolul az előtérbe, mint a konszolidáció szükséges megerősítője, mégpedig úgy Bethlen, mint a liberális ellenzék részéről. Az összes pártok konszolidációs jellege élesen megnyilvánul a következő kérdésekben: a/ minden párt teljesen szakít, illetve lemond a polgári demokráciával járó demokratikus reformokról. /Fábián-Sztranyavszky affér; Rassay újévi beszéde: a konszolidáció jogfolytonosság-hirdetése; a szocdem párt és a házszabályok, egységespárti látogatás a szakszervezeteknél./ b/ Szakszervezeti kérdésben mindenki a fasizálás alapján áll, csak az utakban és módszerekben vannak különbségek, melyek mögött persze egyes esetekben osztálykülönbségek rejlenek. /Nagyburzsoázia vagy kispolgárság vezetőszerpe./ c/ Minden párt a revízió alapján áll. d/ Minden párt egyformán értékeli a kommunista veszedelmet. e/ Minden párt helyesli a háborút, különösen a Szovjetunió elleni háborút. Tehát amennyiben - részben angol-francia nyomás alatt, mint a többi Balkán-államban - kísérlet történik a rendszer reorganizálására, ez minden valószínűség szerint demokratikus reorganizálás lesz: a polgári demokráciának demokrata formák közt való teljes likvidálása. Ez az eset azonban nem jelenti új osztályoknak, vagy akárcsak rétegeknek uralomra jutását, tehát semmiképpen sem analógiája a Maniu-esetnek. Akár Bethlennek sikerül a demokratikus átépítés, akár egy Kállay-Apponyi blokk hajtja ezt végre, akár Bethlen kiszélesíti Kállayval s Apponyival a nemzeti egységfrontot, a rendszer osztálytartalma az új demokratikus köntösben ugyanaz marad: a fináncióke által egyesített nagybirtok és nagytőke együttes uralma fasizált államgépezettel, teljes függésben az angol-francia imperialista blokktól, mint annak zsoldosa a Szovjetunió elleni háborúban.

12./ Mindez egyre növekvő osztályellentétek mellett játszódik le. A rendszer folyton rothad. A pártok növekvő mértékben izolálódnak tömegeiktől, elvesztik rájuk gyakorolt befolyásukat. Az állam mindjobban

elszigetelődik. A konszolidációhoz és az ellenforradalom győzelméhez fűzött illúziók szétfoszlanak: a/ gazdasági illúziók megszűnése azáltal, hogy a magángazdaság szanálása mindinkább lebepleződik, mint a nagytőke kiméretlen előnyomulása - a dolgozó tömegek növekvő nyomora, a középrétegek növekvő lecsuszása mellett. b/ Politikai illúziók oszlása úgy a nemzeti egységfrontot és a konszolidált ellenforradalom egyéb ideológiáit, mint a revíziós reményeket illetőleg. /Bár kétségtelen, hogy a demokratizálás bizonyos illúziókat fog felkelteni a kispolgárságban és talán a parasztság és a munkásság egyes rétegeiben./ Az állami apparátus még akcióképes a tömegek megmozdulásaival szemben, de belül teljesen rohad. /Korrupciók és panamák, az egész államgépezet a nagybancok kezében van./ Az ellenforradalmi ideológiák hajtóerejének gyengülése, az államgépezet és a konszolidációs pártok izolálódása a tömegektől azt eredményezik, hogy a politikai nyomás enyhül. A tömegeket sem pártjaik fegyelme vagy ideológiája, sem a hivatalos állami ideológia nem tudja már visszatartani, vagy legalábbis folyton csökkenő mértékben. A konszolidált kapitalizmusnak a tömegekre gyakorolt társadalmi nyomása, szuggesztív ereje eloszlóban van. Ez az enyhülés megnyilvánul a tömegek nagyobb mozgási kedvében és lehetőségében, bizonyos ideológiai megnyilvánulások kényszerű megengedésében, noha a tisztán rendőri nyomás változatlanul fennáll, sőt időnként erősödik.

III. A munkásosztály helyzete

1./ A folyton növekvő drágaság már régen tulkompenzálta az 1927-es konjunktúra gyöngé hatásait. A munkásságnak a szakszervezeti bürokrácia ellentállása, a spontánul kitört sztrájkok leszerelése és elárulása következtében nem sikerült a drágulást még csak meg is közelítő béremeléseket elérni.

2./ A szakmunkások száma viszonylag csökken, a tanulatlanoké, nőké és ifjummunkásoké szaporodik.

3./ Szakszervezetek taglétszáma állandóan csökken. Emögött a csökkenés mögött egyrészt a már említett, a racionalizálás okozta eltolódás rejlik, amit különösen erősít az, hogy a szakszervezetek semminemű harcot nem folytatnak a racionalizálás ellen, sőt azt nemcsak passzivitásukkal támogatják, hanem egyenesen propagandát csinálnak mellette. Ily módon a szervezett munkások tekintélyes része, mely nem látja érdekeit védve a szakszervezetek által, kimaradt. Másrészt a sztrájkok állandó szabotálása, elgáncsolása és elárulása a munkások széles rétegeiben mélyreható undort vált ki a szakszervezetekkel szemben. A magyar munkáosztály mai gyenge szervezettségi állapotát tehát nem szabad mechanikusan megítélni, mint közönséges visszaesést a mozgalom primitív stádiumába, hanem konkrétan kell nézni, hogy a szervezetlenek tömege kikből áll és miért szervezetlenek. Itt mind eelőtt tekintetbe kell venni egy olyan réteget a munkásoknak, akik már voltak szervezve, részben régóta és hosszú ideig, akik azonban a bürokráciától való undorból otthagyták a szervezetet. Ezek között kétségtelenül vannak passzivitásba süllyedt elemek, vannak akik jobbfelé fejlődtek, tekintélyes részük azonban radikális munkás, aki osztályharcos, komolyan küzdő szervezetbe visszavihető. Egy másik fontos réteget a fiatal munkásgeneráció tesz ki. Ezek, a forradalom utáni időben felnőtt munkások már eleve bizalmatlansággal viseltetnek a szocdem párt és a szakszervezeti bürokráciával szemben. Amennyiben egyáltalában szervezve vannak, a kulturegyesületekben tömörülnek, de van olyan réteg is, amely sehol sincs szervezve, amellet azonban az üzemi osztályharcokban élénken kiveszi a részét. Egészen speciális kérdés emellet az új iparoknak, különösen a textiliparnak szinte teljesen szervezetlen munkássága, melyben a nők és a vidékről, a faluról nemrég feljött munkások igen nagy szerepet játszanak. A győri és szegedi

textilsztrájkok tanulságai azt mutatják, hogy ebben a munkásrétegben is meg van a hajlandóság az osztályharcos szolidaritásra és kitartásra. Egyszóval: a szervezetlenség növekedését semmi körülmények közt sem szabad úgy értékelni, mintha az már magában véve a munkásmozgalom züllesztését, szükségképpen lefelő menő vonalát jelentené. Ez jobboldali elhajlás. Ez a megállapítás természetesen nem jelenti azt, hogy a párt a növekvő szervezetlenségben rejlő veszedelmeket ne ismerje fel és ne harcoljon ellenük.

4./ A szakszervezeti és pártbürokrácia folyton erősebben függetlenedik a munkásmozgalomtól és nő bele a konszolidált kapitalizmus gazdasági és államrendszerébe. A parlamenti és a városháza a különböző vállalatok, a párt és a szakszervezeti állások pragmatikája, a szervezeti demokrácia teljes megszűnése stb. lehetőséget nyújtanak egy felső bürokrata rétegnek, hogy existenciáját a munkásmozgalom helyzetétől és a munkások állásfoglalásától teljesen függetlenítse. Ez a réteg aztán parlamenti, városházi stb. kijárások segítségével, kisebb alkalmazások nyújtásával stb. existenciát teremt egy alsó munkásbürokrata rétegnek, mely az ő akaratát a különböző-szervezetekben keresztülviszi. Ez a folyton növekvő függetlenedés a munkásmozgalomtól az objektív alapja a mind sürűbben nyilvánosságra jutó panamáknak és korrupció-eseteknek. A szakszervezeti vagyonok spekulációs célra való felhasználása szükségképpen együttjár a panamákkal. A MÉMOSz-eset egyáltalában nem izolált, nem is egyesek hibája, vagy bűne, hanem az egész rendszer szükségszerű következménye, éppen úgy, mint Peyer, Mónus stb. botrányos egyéni esetei. A bürokrácia ilyen irányú fejlődése, a szakszervezetek sopulativ alapra helyezése /gildszocializmus/ a legbiztosabban készíti elő a talajt a szakszervezetek fasizálására.

5./ A bürokrácia ilyen beállítása ellenére a munkásság igen erősen reagál úgy gazdasági helyzetének növekvő rosszabbodására, mint a politi-

kai nyomás enyhülésére. Tehát: a/ A nagy sztrájkok egymást érik /fás, textil, bányamunkás/. Ezeknek a sztrájkoknak különleges karaktere az, hogy üzemi méretben indulnak meg a szakszervezetek akarata ellenére, sok esetben pedig a szakszervezet ellenállása ellenére szakmai méretre tágulnak ki. Különösen kiemelkedő az, hogy ezekben a sztrájkokban a szervezetlenek éppugy kitartanak, mint a szervezettek. /Győr, Szeged, Pilisvörösvár/ b/ A munkásság felveszi a harcot az utcáért. /Sztrájktró sások megveretése, numerus clausus-tüntetés, munkanélküli tüntetések./ Ez a harc még teljesen ösztönös sőt a numerus clausus-tüntetés esetében politikai eszközzül szolgált a pártvezetőség liberális blokkpolitikájának. /Nagy lépés előre a munkanélküli tüntetés./ Ezek a megszorítások azonban nem csökkentik annak a ténynek a jelentőségét, hogy a munkások aktíve és harciasan megjelennek az utcán és szembeszállnak fasiszta alakulatokkal. c/ A munkások és különösen a fiatalabb munkások bátrabb hangja, nyiltabb kiállása a marxizmus, az osztályharc és a Szovjetunió mellett. Ennek jelentőségét nem csökkenti, hogy ez főleg - bár nem kizárólag - a kultúregyesületekben nyilvánul meg és néha éretlen formákat vesz fel. Ide tartozik az is, hogy a munkások élénken és észrevehetően reagálnak a Népszava Szovjetunió-ellenes rágalmozó cikkeire és még centrista vagy likvidátor orgánmozok is kénytelenek az oroszok mellett, ha csak kulturvonalon is, állást foglalni.

6./ Ennek a hangulatnak megfelel a munkásság folyton növekvő aktív ellenállása a bürokráciával szemben /Amsz, lakatosok, Mémosz/. Ezeknek a mozgalmaknak azonban: a/ nincs még politikai irányuk, sőt még szakszervezeti programjuk, gazdasági követeléseik sincsenek. A harc szinte kizárólag a bürokrácia ellen irányul. Ösztönös reakció a fasizálás talajának előkészítésével szemben a bürokrácia részéről. Az ösztönös mozgalom ilyen korlátainak leszögezése mellett azonban megállapítandó, hogy a lakatosok mozgalma kezdettől fogva magasabb osztályharcos színvonalon mozgott, mint annakidején az esztergályosoké és hogy a mozgalom kifejlődésével - a KMP hatása alatt - ez a színvonal folyton emelkedett.

A Mémosz ellenzék fellépése pedig ingadozások ellenére, kezdettől fogva a lakatosokénál osztálytudatosabb volt. Viszont az Amsz esetében /tulságos előnyomulás mellékes vonalon, kooperáció hiánya a többi kulturegyesületekkel, később rendezetlen visszavonulás és kompromisszum/ világosan megmutatkozott az ilyen ösztönös mozgalom határa. b/ Ezek az ösztönös mozgalmak nem függenek össze egymással, nem kooperálnak, sőt legtöbb esetben még csak nem is keresnek kapcsolatot egymással. c/ Az Általános Munkásszövetség szindikalista ideológia zászlaja alatt igyekszik szervezetet teremteni /főleg 1925-ben kizárt cipészek/. A szindikalista ideológiának, mely apolitizmushoz és ennek révén a mai magyar viszonyok közt könnyen fasizmushoz vezet, a szocdem bürokráciától való mély undor ad bizonyos talajt.

7./ A pártvezetőség és a szakszervezeti bürokrácia folytatják szakító politikájukat. Megállapítható azonban, hogy részben a szervezetek általános gyöngülésének hatása alatt, részben a munkások növekvő ellentállása következtében időleges ingadozások, bizonytalanságok mutatkoznak. Ez megnyilvánul különösen a Mémosz-esetben, de meglátszott az Amsz esetében is, amikor a Szaktanács az éles fellépés, a pártvezetőség a konfliktus elsimitása mellett foglalt állást. Nem egy esetben a bürokrácia lavirozó taktikával, az ellenzék szétbontása kísérleteivel próbálkozott /Vasas-közygylés Hackspacher féle, Paletás-féle ál-ellenzék a Mémoszban stb./ Ingadozás mutatkozott a Migray-esetben is, abban is, hogy a kizárt lakatosokat a párt megtűri a pártszervezetekben. Mindez természetesen csak időleges gyöngeség jele, ha a nagy botrányokat követő felháborodás elülne, ha az ellenzéki mozgalmak lecsendesednének, a bürokrácia újra felvenné az "erős kéz" politikáját.

8./ A bürokráciának ezt a politikáját a legnagyobb mértékben megkönnyíti, lehetővé teszi a centrizmus nyílt zászlóbontása. Kis Jenő brosúrája sok tekintetben igen fontos jel. A magyar ausztromarxizmus

szociális alapját az teszi, hogy: a/ a munkásság körében folyton nő az elégedetlenség a bürokrácia politikájával szemben, b/ ez az elégedetlenség még nem elég tudatos ahhoz, hogy a munkások a szociáldemokráciával való elvi szakítást elkerülhetetlennek látnák, c/ hogy számos baloldali munkás fél az illegalitástól, az illegális KMP-hez való csatlakozással járó veszedelmektől és az az illuziója, hogy mint legális ellenzék is érvényesíteni tudja elveit. Ennek az illuziónak programatikus visszfénye d/ a magyar centrismus "Bécs kontra Moszkva" jelszava, annak az illuziónak jelszóba foglalása, hogy a szocializmus vagy akár a polgári demokrácia Magyarországon forradalom nélkül megvalósítható. A centrismus funkciója ilyen körülmények között levezetni a munkástömegek elégedetlenségét, benntartani az elégedetlen munkásokat a szocdem pártban. Kis Jenő tehát éppen úgy tartaléka Peyernek, mint Peyer Bethlennek. A centrista ellenzék ilyen elvtelensége megnyilvánul a pártvezetőség kritikájának egész módszerében. /Felismeri, hogy a Peyer-féle harc a bolsevizmus ellen visszatetszést kelt a munkásokban, tehát "finomabb" módszereket ajánl, a parasztság és földmunkásság elárulásával szemben nem állít jelszavakat, hanem reklamálja a párt agrárprogramját, a revíziós külpolitika támogatásával csak az ellen harcol, hogy ilyen "lát-szat" létrejöjjön, vagy a jugoszláv orientációt állítja szembe az angol-olasz orientációval, az agitációban marxista terminológiát, de csak terminológiát, nem tartalmat követel stb./ A gyakorlatban a centrista ellenzék már több esetben megmutatta, hogy csakugyan ezt a funkciót tölti be. A centrismus hatására vezethető vissza a Mémoszban kialakult áellenzék, mely komoly ellenzéki mozgalom kialakulását nagyban hátráltatja. Ugyancsak az ausztromarxista vezérek tették /Kis és Halász/, mint vizsgálóbizottsági tagok lehetővé a Peyer-Mónus társaságnak, hogy a Migraybotrányt nagyobb baj nélkül megusssa.

9./ Mivel Kis Jenőéknek ezideig sikerült a szocdem ellenzéken belül a látható vezetést kezükben tartani, ez az ellenzék nem volt képes egységesítő és összefogó befolyást gyakorolni a kialakuló baloldali mozgalmakra. A szocdem ellenzéken belül működő nagyszámu, igazán baloldali munkások a legtöbb esetben meghátráltak a centrizmus előtt és átengedték a vezetést Kis Jenőéknek. Ennek következtében az ellenzéki mozgalom ez ideig sem programot nem tudott állítani, sem országos jellegre nem tudott szert tenni. A szocdem párt legalitás-monopóliuma és a KMP propagandájának illegalitása mellett a szocdem ellenzék szükségképpen legális központja, gyülekező helye az elégedetlen baloldali munkásoknak. Az e helyzetből adódó feladatoknak az ellenzék eddig nem volt képes megfelelni.

10./ A MSzMP helyzete lényegileg változatlan maradt, bár helyenként némi felélénkülés volt tapasztalható és egyes vidéki szervezetek a hatósági üldözés és a szinte teljes illegalitás ellenére még mindig működnek. De ennek dacára az MSzMP most sem volt képes a baloldali munkásságnak még csak egy részét sem egyesíteni és gyűlökeztetni.

11./ Mindebből megállapítható, hogy a plénum elemzése a baloldali munkásfront kialakulásának hiányát illetőleg helyes volt, bár a plénumot követő időben nagyjelentőségű események, komoly ellenzéki mozgalmak voltak a munkásmozgalomban. A tömegekben észlelhető zajlás és mozgólódás mélyebbről jön és szélesebb tömegeket mozgat meg, mint 1924-25-ben. Azonban ebből kevesebb jut a politikai felszínre, mint akkor, a mozgalom kevésbé egységes úgy szervezetileg, mint programatikusan az 1924-25-ös mozgalomnál, ezért általában véve ösztönösebb, ideológiai színvonalja alacsonyabb, a kommunista vezetés - bár szervezeti garanciái sokkal pártyszerűbbek és rendszeresebbek és teljes kiépítésük esetén szilárdabbak és tartósabbak lesznek az 1925-ös mozgaloméinál - ma még kevésbé biztosított. Ebből a következő következmények adódnak:

a/ A fasizálás elleni ösztönös védekezés megmarad az ösztönösség színvonalán. A bürokrácia elleni harc megreked a pusztán szakmai méretű, szakmán belüli demokrácia követelésénél. Az ellenzéki mozgalmak még gazdasági követeléseikben sem igen mennek túl a szakszervezetek követelésein, nemhogy a fasizálás elleni ösztönös harcot politikai harccá tudatosítanák. Ily módon természetesen nem tudnak kellő vonzóerőt gyakorolni a szakszervezeteken kívülálló széles munkástömegekre. A szakszervezetek akarata ellen kitörő üzemi sztrájkok, melyek szintén ösztönös védekezést jelentenek a készülő fasizálás, a sztrájkjog elkobozása, a kötelező békéltető biráskodás ellen, szintén pusztán ösztönösök maradnak, nem politizálódnak és ezért a munkástömegek nem látják ezeknek a harcoknak a nagy politikai kérdésekkel, a fasizálással való összefüggését. Ugyanez áll a sztrájktörők elleni harcra is. A munkásság tehát szakmai, helyi, üzemi méreteken harcot folytat a fasizálás tálát előkészítő bürokrácia ellen, de a pusztá ösztönösség következtében nem jut el annak tudatához, hogy tulajdonképpen már a fasizálás ellen harcol és ezért nem tudja megtalálni ennek a harcnak a helyes módszereit.

b/ Ezzel összefügg a magyar munkásmozgalom mai legaktuálisabb veszedeleme: a munkásmozgalom elaprózódása, kicsiny, néha szektaszerű szervezetekre való szétbomlása, melyek egymással nincsenek összefüggésben. Ez az elaprózódás depolitizálódást hozhat magával és mint minden depolitizálódás, a fasizmushoz való ideológiai közeledéssel járhat /Általános Munkásszövetség/. Ez az elaprózódás, összefüggő, programatikusan egységet által összefogott baloldali munkásfront hiánya azért is jelent ma különös veszedeelmet, mert a bürokrácia fasizálás felé hajló politikája a mai viszonyok mellett akár - ami kevésbé valószínű - kényszer-szervezet formájában valósul meg, ahogy azt a vasasbürokrácia egyrésze óhajtja, akár a kötelező békéltető biráskodás formájában, meg-

valósítható akkor is, ha a bürokrácia mögött csak igen kis szervezetek, akár csak keretorganizációk állanak /persze a vagyon, székház stb. birtokával együtt/. Feltéve, hogy az ellenzéki osztályharcos mozgalmak nem tudnak komoly szervezeteket teremteni, melyek gazdasági és politikai programjuk, osztályharcos fellépésük segítségével komoly befolyást gyakorolnak a ma szervezetlen munkások nagy tömegeire.

IV. A KMP működése a plénum óta

1./ A plénum-tézisek politikai perspektívája és vonala helyesnek bizonyult. Ugy az általános politikai helyzet, mint a munkásmozgalom fejlődése az ott előrelátott irányban mozgott. A plénum-tézisek lehetőséget adtak a pártnak, hogy a bennük jelzett tendenciák fejlődésére - egészben véve - helyesen reagáljon. Ennek ellenére a párt a munkásmozgalom mai legfontosabb kérdésében, a baloldali munkásfront kialakításában csak gyenge eredményeket ért el.

2./ Ezeknek a tendenciáknak gyors kibontakozása az ősz folyamán a pártot a Mémoz és lakatoskérdésben döntő állásfoglalás elé kényszerítette. Az így szükségessé vált fordulatot a párt szakszervezeti taktikájában, tehát a mai viszonyok mellett életbevágó fontos munkaterületen, a párt gyorsan és egészben véve helyesen hajtotta végre.

3./ A párt tevékenységének a lefolyt szakaszban legfőbb eredményei:

a/ A pártszerű vezetés kialakítása. A felső és alsó szervek pártszerű munkájának erősödésével a párt politikai akcióképessége megnőtt, bár még mindig nem tart ott, hogy egy helyesen felismert akció érdekében rögtön képes volna szervezetten harcbavinni az egész párttagságot.

b/ A pártszerűség növekedése együttjár a konspiratív módszerek megjavításával, a lebukások ritkulásával, a bekövetkezett lebukások izolálásával. Ennek politikai következménye a párton belüli likvidátorság likvidálása /értve ez alatt a pártban működő ellenzék és a pártvezetés közötti feszültségek megszüntetését/.

válságos időben jelentkeztek/, a párt növekvő befolyása a párton kívül-
levő likvidátor-elemek izolálására, eredményes harc ellenük. Ugyanebből
folyik, hogy a pártnak ha lassu tempóban is, de egyre növekvő mértékben
sikerül a baloldali munkások félelmét az illegális kom. párttal szemben
leküzdeni. /Ma már nem egyszer bekövetkezik az az eset, hogy baloldali
munkások egyenesen keresik a pártot, részben csatlakozásra, részben
mert érzik, hogy még mint pártonkívüliek sem dolgozhatnak jól a párt-
tal való szoros együttműködés nélkül./ Ez a félelem egyik legfőbb aka-
dálya az egységes baloldali munkásfront kialakításának, mert akadályozza
annak, hogy a baloldali munkáselemek legjobbjai része pártszerűen, párt-
fegyelem alatt, szervezetten és tervszerűen vegyen részt minden üzemi,
szakmai és politikai mozgalomban.

c/ A salgótarjáni sztrájk döntő lépést jelent a párt fejlődésében.
Ez az első nagyszabású sztrájk, mely kommunisták vezetése alatt, a
KMP utasításainak megfelelően, a bürokrácia ellentállása dacára tört
ki és folyt le. Bármennyi hiba és ingadozás mutatkozott itt a sztrájk
vezetésében /különösen mint gyöngeség a sztrájkot leszerelő bürokráciá-
val szemben/, mégis ez az eredmény megállapítandó. Annyival is inkább,
mert a salgótarjáni sztrájk országos méretűvé való kiszélesedése a
kommunisták által kezdeményezett, a többi bányamedencét beutazó küldött-
ség munkájának eredménye volt. A sztrájk kedvező hatása megnyilvánult
abban a kemény ellentállásban, melyet a bányászok, különösen a tarjáni-
ak és tataiak a pilisvörösvári sztrájk leszerelése alkalmával az orszá-
gos bányászkonferencián tanúsítottak.

d/ A párt befolyása a kivált lakatosokra folyton nő, ami röpirata-
ink erősödő osztályharcos szellemében nyilvánul meg. A lakatosoknál és
esztergályosoknál kiépülő frakció munkája előkészíti a talajt egy osztály-
harcos vasmunkásszövetség teremtésére.

e/ ~~Ösztályharcos~~ ~~Mémosz~~ ellenzék kialakítása, ami annyival inkább eredménynek könyvelendő el itt, mert az ellenzék kialakításában számbajövő centrista áellenzékkel kellett megküzdeni /Palotás/ és megakadályozni, hogy a bürokrácia gyors megrendszabályozásokkal izolálja a mozgalom vezetőit az ellenzéki tömegektől.

f/ A Kommunista növekvő hatása széles munkástömegekre, egyáltalában a párt politikai hatásának szélesedése, bár sem szakszervezeti, sem politikai vonalon nem sikerült egységes ideológiai, még kevésbé szervezeti egységbe fogni és vezetése alá vonni a baloldali munkástömegeket.

4./ Ennek okai:

a/ Szervezetiek: sejtek gyengesége, befolyásuk hiánya az üzemekben, frakció kialakulatlansága /Mémosz/, frakciók tervszerűtlen, nem egységes munkája /szocdem ellenzék, kulturszervezetek/.

b/ Kevés funkcionárius, azok alacsony színvonala, politikai gyakorlatlanságuk, legális és illegális munka kombinálásában való tapasztalatlanságuk, ami egyik legfőbb oka annak, hogy a sejtek nem képesek az üzemekben kellő befolyáshoz jutni.

c/ A párt helyes analízisei és jelszavai gyakran elkésve, vagy nem eléggé jutnak bele a párttagságba és ezen keresztül a tömegek közé.

d/ Alsó vezetésben megnyilvánuló ingadozás, kapkodás /különösen a vasaskampányban/.

e/ Ifjurmunkásmozgalommal való kapcsolat elégtelensége, rendszertelensége. Bár itt a plénium óta határozott javulás észlelhető, az akciókban megnyilvánuló kapcsolat még mindig nem kielégítő.

f/ Nőmunka teljes hiánya, ami különösen a textilsztrájkokra való befolyástalanságot eredményezi.

5./ De ezek a szervezeti okok nem moritik ki egészen a helyzetet. A még mindig fennálló ollónak a párt politikai befolyása és annak szervezeti kihasználása, szervezeti meggyökeresztetése és így a párt akció-

képessége között politikai okai is vannak. Ezek közül a legfontosabbak:

a/ A párt nem mutatja meg kellő mértékben arcát, még akkor sem, ha ő iniciál és vezet valamely akciót. Kétségtelen, hogy ennek nehézsége és veszélyei vannak, de más országok illegális tapasztalatai azt bizonyítják, hogy ez nem megoldhatatlan kérdés. Az embereket kell konspirálni, nem a politikát. Ha a sejtek értenek hozzá, hogy szimpatizálókat gyűjtsenek maguk körül, ha képesek ezeket az akciókban mozgatni, akkor a párt nyílt kiállása, arcának megmutatása nem jár többé a lebukás veszedelmével. De ennek a munkának erősítése mellett a pártnak nem szabad engednie az alsó szervezetek tulzott, meghaladott fejlődési szakaszból származó félelmének ettől a nyílt kiállástól. A párt helyes akcióinak csakis ily esetben lehet komoly tömegvisszhangja, hatása távolabbálló munkásrétegekre.

b/ A párt nem mindig volt képes agitációjában és propagandájában a plénum-tézisek központi stratégiai jelszavait kellő módon bekapcsolni az aktuális napi kérdésekbe és ezzel a spontán, vagy a párt által kiváltott harcokat a kialakítandó baloldali munkásfront tudatos részeséivé tenni.

c/ A párt stratégiai jelszavainak egy részét /harc a háború ellen, harc a "demokratikus követelésekért" /nem volt képes kellő mértékben a tömegekbe belevinni.

d/ A plénum téziseinek alkalmazása s a párt vonalának kialakítása közben úgy a központi vezetésben /Julius Robert/, mint a párttagságon belül jobboldali elhajlások mutatkoztak, melyek következtében a párt olykor vagy nem elég gyorsan, vagy nem elég határozottan reagált egyes eseményekre. Ezek a jobboldali elhajlások olykor csak mint hangulatok jelentkeznek, melyeknek közvetlen kiváltója a nehéz körülmények közt dolgozó pártmunkásoknak az az érzése, hogy felkészültségük és a mögöttük álló szervezeti erő nem áll arányban az előttük álló feladatokkal.

Nem szabad azonban szemethunyni azelőtt, hogy alapjában véve minden jobboldali elhajlás mögött egy ilyen aránytalanságnak, az erők és feladatok aránytalanságának érzése rejlik. A legtöbb jobboldali elhajlás mögött a gyengeségnek egy ilyen ideológiája, kitérés a konkrét harci feladat előtt áll. Természetes azonban, hogy ezt másképp kell megítélni és másképp kell harcolni az ilyen jobboldali elhajlások illetve hangulatok ellen aszerint, hogy magasabb vagy alacsonyabb szinten, rendszerbefoglalt vagy esetleges, izolált állásfoglalásban nyilvánulnak meg. Általában ezek a jobboldali elhajlások és hangulatok különböző oldalakról jelentkeznek, nem alkotnak frakciót, de összefüggnek, amennyiben a mai magyar helyzet legfontosabb kérdéseinek hamis értékeléseit tartalmazzák és ezzel a párt mai aktuális, döntő kérdéseinek megoldását akadályozzák, hátráltatják a pártnak ezekben a kérdésekben világos, elvileg tiszta állásfoglalását.

6./ A legfontosabb ilyen jobboldali elhajlások a következők:

a/ Julius elvtárs állásfoglalása a Bethlen-rendszer és a szociáldemokrácia értékeléséről /1. a KI Länderszekretariatja előtt tartott beszédjét a tézisek mellékletében/. Julius elvtárs itt kifejti, hogy a KMP egész, utolsó években folytatott politikájával nem ért egyet. Állásfoglalása összefüggő jobboldali rendszert képez. Tagadja a Bethlen-rendszer fasiszta jellegét, tagadja a szocdem párt belenövését a Bethlen-fasizmusba és a szocdem pártot mint ellenzéki, a demokratikus reformokért küzdő pártot értékeli. Világos, hogy ha ez igaz volna, akkor a KMP-nak revideálni kellene egész politikáját. A valóságban Julius elvtárs "analízise" azzal a gyakorlati következménnyel járna, hogy a pártnak nem maradna más tevékenység hátra, mint támogatni, legfőljebb támogatni az ellenzéki szocdem pártot a demokratikus reformokért folytatott küzdelemben és önálló feladatnak nem maradna más hátra számára, mint a proletárdiktatura tisztán elméleti propagandája. Julius elvtárs plátó

formja, eltekintve analizisének teljesen hamis voltától, csak arra volna alkalmas, hogy a pártot viasszasülylessze egy, közvetlen a diktatúra bukása utáni állapotba, egy tiszta propagandacsoport színvonalára. Ez az állásfoglalás, mely az eltérő viszonyoknak megfelelően hasonlatos a többi nemzetközi jobboldalok álláspontjához, lényegében visszariadást fejez ki a párt előtt álló nehéz aktuális feladatok megoldásával szemben.

b/ Robert elvtárs álláspontja /1. három cikkét a tézisek mellékletében/ még inkább magánviseli a gyengeségi ideológia bélyegét. Robert elvtárs látja a közeledő fasizálást, látja a szakszervezetek taglétszámának folytonos süllyedését, azonban nem lát semmit e fejlődés konkrét körülményeiből. Ezért a szakszervezetek taglétszámának mélypontját mechanikusan azonosítja a munkásmozgalom mélypontjával, a munkástömegek szervezetlenségében csak a mozgalom züllésének jeleit látja, az ösztönös mozgalmakban mechanikusan csak Messiás-várást. E szűklátókörű beállítás következtében, mely teljesen vak a tömegek radikalizálódásának sokrétűségével és különböző utakon való fejlődésével szemben, kitér a párt mai konkrét és alapvető feladatai elől. Ezt a kitérést látszatradikalizmus köntösébe öltözteti. Azt állítja, hogy a plénum organizációs tézisei ellentétben vannak a politikaiakkal, hogy a plénum vonala és perspektívája ellentétben állnak egymással. Itt nemcsak nem veszi észre azt a szükségszerű dialektikus ellentétet, mely minden ösztönös mozgalom alkalmával a párt perspektívája és vonala közt fennáll: a párt t.i. arra dolgozik, hogy az ösztönös mozgalomnak más irányt adjon, mint ahová az puszta ösztönösségében fejlődne. Robert elvtárs látszatradikalizmusát tehát tagadja az ösztönösen megnyilvánuló balratolódás sokféle területének /kulturegyesület, szocdem ellenzék stb./ jelentőségét és a párt munkáját kizárólag az üzemi sejt munkára akarja redukálni, azzal az indokolással, hogy csak itt, "a legerősebb ellenállás vonalán" lehet a tömegekhez eljutni. Azonban, ha mellőzzük a centrizmus elleni

harcot, ha a szakszervezetek visszafejlődését a munkásmozgalom zűlése
vel azonosítjuk, ha ennek következtében a fasizálást elkerülhetetlenül
állítjuk be, ami ellen a munkásság nem is védekezik, sőt észre sem
szí, ha tehát nem ismerjük fel a munkásság balratolódását, azt hogy a
munkás ság már most is, bár csak ösztönösen, de harcol a fasizálás ellen-
születei ellen - akkor mi marad tevékenységi körnek a sejtek számára?
A frakciómunkától izolált, politikai tartalomtól megfosztott sejtek
visszaesést jelentenének a pártnak az utolsó években elért fejlődése
mögé. Csak formálisan léteznének, minden akciólehetőség, minden politi-
zálódás lehetősége nélkül. Holott a pártnak ma épp az a feladata, hogy
a sejt munka központbahelyezése segítségével a munkásmozgalom valamennyi
frontján, mindenütt ahol tömegek vannak, folytassa munkáját egy bal-
oldali munkásfront kialakítása érdekében a KMP vezetése alatt. Róbert
elvtárs álláspontja mögött tehát szintén a gyengeség ideológiája áll,
ő a párt politikai befolyása és szervezeti ereje közötti ellentétet úgy szün-
teti meg, hogy megszünteti a párt politikai befolyását.

a/ A centrizmus lebecsülése és határozatlan fellépés a centristák-
kal szemben. Ilyen hangulat a Magyarországon dolgozó pártmunkások köré-
ben felütötte a fejét /Róbert elvtárs rendszerének ez is egyik része/.
Különböző formákban jelentkezik, sőt egészen ellentétes módon. Részből
ugy, hogy a szociáldemokráciának már nincs semmi befolyása a tömegekre,
hogy a mi győzelmes harcunkat a szociáldemokrácia ellen csak a rendő-
r-üldözés akadályozza meg, hogy Kis Jenő mögött nem áll senki stb. Más-
részt mint félelem attól, hogy legális ellenzékben dolgozó kommunis-
táknak tulságosan leleplezik az osztályharcos ellenzék kommunista karakterét,
ha élesen felveszik az ideológiai harcot a centrizmus ellen. Mindkét
felfogás jobboldali elhajlás, vagy legalábbis olyan hangulat, amely
tudatosodik, jobboldali elhajlássá válik, mert kitérés a párt m-
konkrét feladata elől. A centrizmus a szociáldemokráciának az a

- 3 -

melynek segítségével a balfelé igyekvő, még nem tudatos tömeget visszatartja a komm. párttól, vagy legalábbis annak befolyása alá kerüléstől. A kommunistáknak tehát, ha a baloldali munkásságot vezetésük alá akarják vonni, a centrista ideológia ellen minden ponton fel kell venniük a harcot. Nem elég, ha konkrét esetekben bebizonyítják, hogy a centristák kiszolgálják Peyeréket, hanem igyekezniük kell az egész centrista ideológiát a munkások előtt leleplezni, mint az osztályharc legfőbb akadályát és kiirtani a munkások fejéből. A centrizmusnak, mint legveszedelmesebb ellenségünknek fel nem ismerése vagy alábecsülése Magyarországon éppugy, mint az egész nemzetközi mozgalomban, komoly jobboldali elhajlást jelent.

d/ Ugyancsak jobboldali hangulatok és nemcsak ügyetlenség, tapasztalatlanság, rejtőznek az illegális és legális munka kombinációjától való visszariadás, az illegalitásba való elbujás, a párt megmutatkozásától, nyílt kiállásától való félelem mögött. Azáltal, hogy a párt már teljesen kinőtt a tiszta propaganda-korszakból, hogy a plénum-tézisekben kitűzte azt a feladatot, hogy önállóan, fedőszervek közvetítése nélkül vezesse le az akciókat, fordulat állt be a párt egész taktikájában, ami minden egyes párttag magatartására mélyreható kihatással van. A tagság egy része, mely még nem volt képes ennek a fordulatnak összes taktikai és szervezeti következtetéseit levonni, mely tehát még nem értette meg, hogy a kommunista alapszervek biztonsága annál nagyobb, minél szélesebb gyűrűjét a megmozgatható rokonszenvezőknek teremti meg maga körül, visszariad attól, hogy a párt az akciókban megmutassa az arcát, félti ettől a szervezetek lebukását. Itt kétféle visszariadás a konkrét feladatoktól sűrűsödik össze jobboldali hangulattá: a tagság egyrésze egyfelől nem ért ahhoz, hogy a sejtet vagy a frakciót a szimpatizálók széles gyűrűjével vegye körül, másfelől az innen eredő gyöngeségi érzetből fél a nyílt kiállástól. Ez a hangulat azért helytelen,

mert a párt sohasem fog tudni széles, eddig még el nem ért tömegekre hatni és az egész baloldali munkásság vezetőjévé lenni, ha ezek a tömegek csak a kommunisták elveit ismerik és nem látják a párt konkrét akcióit.

e/ Ugyanilyen, gyöngeségből támadó, de következményeiben káros hangulat az is, mely abban nyilvánul meg, hogy egyes tagok és szervezetek úgy akarnak kitérni a konkrét feladatok elől, hogy komplikált manőverekkel, kerülő utakkal, pártonkívüli szervezetek létesítésével, hajuknál fogva előráncigált párhuzamos akciókkal igyekeznek helyettesíteni a konkrét elvégzendő, pártszerveken keresztül folytatandó tömegmunkát. Az ezzel járó kapkodás és iránytalanság nemcsak a tömegek előtt gyengíti a párt tekintélyét, hanem alkalmas arra is, hogy dezorganizálóan hasson a párttagságra.

Minden jobboldali irányzat és hangulat ellen a pártnak ideológiai harcot kell folytatnia. Ebben az ideológiai harcban azonban élesen meg kell különböztetnie a nagyrészt gyengeségből, tapasztalatlanságból származó hangulatokat a rendszerre összefoglalt, tudatos jobboldali elhajlásoktól. Az előbbiekkal szemben rendszeres felvilágosító munkát kell folytatni, rendszeres munkával kell igyekezni azokat a szervezeti gyengeségeket kiküszöbölni, melyek nagyrészt alapjai ezeknek a hangulatoknak. Azonban nyíltan fel kell tárni az elvtársak előtt azt is, hogy az ilyen hangulatok leküzdése nélkül a szervezeti gyengeségek nem küszöbölhetők ki. A rendszerbefoglalt jobboldali elhajlásokkal szemben a pártnak élesen és határozottan fel kell vennie az ideológiai harcot és ezeket az elhajlásokat gyökerestől ki kell irtania a pártból, éppen azért, mert ezek az elhajlások a párt döntően fontos stratégiai kérdéseire vonatkoznak, elhomályosítják a párttagság előtt azokat az objektív gazdasági és politikai körülményeket, melyek a párt stratégiáját meghatározzák. Ezzel lehetetlenné teszik, hogy a párttagság megértse és helyesen alkalmazza a párt politikai vonalát.

V. A mai helyzet főproblémái

1./ A magyar politikai életen belül lefolyó átcsoportosulás és a Bethlen-rendszer külpolitikai kudarcának következményei 3 főirányban nyilvánulnak meg, melyek egymással a legszorosabban összefüggnek, ugyanakkor a folyamatnak különböző mozzanatai. A pártnak ezekre tehát mindig úgy kell reagálnia, hogy ez az egység minden napi küzdelemben látható és a tömegek számára érthető legyen. Ezek a főkérdések: a/ A demokratikus reformok, a polgári demokrácia teljes likvidálása, mégpedig demokratikus formák között. b/ A fasizálás rendszeres kiépítése, minden jel szerint "nyugati", nem olasz formák közt /kötelező békéltető biráskodás/ tehát nem ellentétben a "demokráciával". c/ Készülődés a Szovjetunió-ellenes háborúra, a háború mint a nemzeti egységfront összekovácsolója.

2./ Ezzel a pártnak a demokratikus reformokhoz való viszonya olyan élesen van feltéve, mint még eddig soha. A párt régi vonala úgy a köz-társaság kérdésben, mint a készülő választójogi blokkhoz való viszonyban helyes volt és helyes volt az ezzel szemben megnyilvánuló jobboldali álláspontnak /Julius/ éles visszautasítása. De a mostani helyzet a kérdést élesebben teszi fel és konkrétebb állásfoglalást kíván. A KMP eddig is helyesen leplezte le, hogy az ún. demokratikus reformok pártjai nem küzdenek komolyan még a polgári demokratikus reformokért sem. A mostani helyzet azonban olyan, hogy meg van adva a lehetősége annak, hogy a polgári reformok ilyen elárulása, a fasizált államgépezetnek demokrata köntösbe való öltöztetése, ami valamennyi polgári párt, tehát a szociáldemokráciát beleértve, közös megegyezésével történik, széles tömegek előtt nyilvánvalóvá váljék. A tények mind világosabban mutatják, hogy ma Magyarországon a KMP az egyetlen párt, mely komolyan küzd a polgári demokráciáért. Ezt a harcát a pártnak széles tömegharcná

- 2 -
kell kifejleszteni, mely harcnak kul kell terjednie a proletariatus körén. Ennek a harcnak, mely az egész Bethlen-rendszer megbuktatására irányul, központi jelszava: a proletariatus és a parasztság demokratikus diktaturája.

A./ Demokratikus diktatura

3./ A VI. világkongresszus által elfogadott program Magyarországot igen helyesen azok közé az államok közé sorozta, melyekben a proletárforradalomba való átmenet alkalmával a demokratikus diktatura kérdése döntő szerepet játszik. A pártnak tehát ezta kérdést minden lehető eszközzel világossá kell tennie elsősorban a párttagság, azután a legszélesebb dolgozó tömegek előtt. A kérdés tisztázásánál nagyon kell vigyázni a következőkre: a/ Harcolni kell a munkásság körében a szocdem párt politikájában való csalódás folytán létrejött nihilizmussal szemben a polgári demokráciát illetőleg. A marxizmus felfogását - a polgári demokrácia mint legalkalmasabb küzdőtér a proletariatus részére - népszerűsíteni kell a párttagság körében és meg kell értetni, hogy ennek a harctérnek létrejöttéért komoly, forradalmi harcokra van szükség. Az 1917-es orosz és az 1918-19-es magyar forradalmak tapasztalatait kell itt levonni és népszerűsíteni /Lenin 1917 tavaszán: "Oroszország a világ legprogresszivebb demokráciája"/. b/ Már előre is harcolni kell minden olyan felfogás ellen, amely azt állítja, hogy a demokratikus diktatura egy átmeneti kormányforma a Bethlen-rendszer és a proletárdiktatura között, olyanformán, hogy most a Bethlen-rendszer van, azután kivivjuk a demokratikus diktaturát és ha azt kiépítettük és teljesítettük, majd akkor jön el az ideje a proletárdiktaturának. A demokratikus diktatura formái a lehető legkülönbözőbbek. Lenin 1917 elején Kamenevvel szemben, aki a pártot le akarta szögezni a demokratikus diktatura 1905-ös formájához, hangsúlyozta, hogy az 1917-es forradalom elején a

demokratikus diktatura sajátos formák között valósult meg: a munkás- és katonatanácsok által gyakorolt ellenkormány volt ez a forma. A demokratikus diktatura tehát, mint a polgári demokrácia tökéletes megvalósítása, a szó legszorosabb értelmében csatatér, a döntő csata területe burzsoázia és proletariátus között. Természetesen egyben ennek a harcnak egyik legfontosabb eszköze, lehetőség a legszélesebb tömegekhez szólni, széles tömegeket forradalmi öntevékenységre buzdítani és vezetni, lazítani azokat a szervezeti és ideológiai formákat, amelyek segítségével a burzsoázia "normális időben" a dolgozó nép széles tömegeit dezorganizálja, megteremteni azokat a szervezeti formákat, melyek segítségével a dolgozók széles tömegei érdekeiket a burzsoáziával szemben érvényesítik. A demokratikus diktatura tehát, bár konkrét célkitűzései közvetlenül megvalósítandó követeléseinek szorosan vett osztálytartalma nem mutat túl a polgári társadalom keretein, sőt a polgári demokrácia legtökéletesebb megvalósulása, mégis a kapitalizmus mai fejlettségi fokán elvileg összeférhetetlen a burzsoázia gazdasági és társadalmi uralmának fennmaradásával. /1793-ban a teljes demokrácia megvalósítása még nem állt elvi ellentétben a kapitalizmus uralmával, sőt elősegítette azt. / Ezért állott be úgy a Kerenszki-, mint a Károlyi-forradalomban szükségképpen az a helyzet, hogy a forradalom kitörését követő "legfejlettebb demokráciát" a burzsoázia rövidesen leépíteni igyekezett, arra törekedvén, hogy minél hamarabb helyreállítsa a kapitalizmus uralmát biztosító "normális demokráciát", azt az állapotot, amikor az újra rendbehozott állami apparátus, a társadalmi szervezkedések, a burzsoázia gazdasági fölénye stb. következtében a tömegek öntevékenysége ismét megszűnik, a tömegek ismét dezorganizáltak a burzsoázia és annak ügynökei, elsősorban a szociáldemokrácia által. A demokratikus diktatura tehát, bár közvetlen tartalmában nem megy túl a polgári társadalmon.

ellenforradalom felé. A demokratikus diktaturának, mint megrögzített, "alkotmányba foglalt" fejlődési szakasznál való megállás szükségképpen az ellenforradalom győzelmét jelenti. A demokratikus diktatura tehát nem érthető másképpen mint az a konkrét átmenet, amelyen keresztül a polgári forradalom átlendül a proletárforradalomba. "Nincs kínai fal a polgári és proletárforradalom között." /Lenin/ c/ Ezért igen pontosan meg kell értetni a párttagsággal a polgári demokrácia ellentétes funkcióit. aszerint, hogy ebben a demokráciában a burzsoázia-e a politikailag uralkodó osztály, vagy pedig - a gazdasági kizsákmányolás fennmaradása mellett - át kell engednie, legalább részben, a hatalmat a dolgozók széles tömegeinek. Az első esetben a demokráciának az a funkciója, hogy szétporlassza, félrevezesse, dezorganizálja a dolgozó tömegeket. A második esetben, hogy aláássa, dezorganizálja a burzsoázia politikai és gazdasági uralmának fenntarthatóságát, hogy önálló cselekvésre szervezze a dolgozó tömegeket. A kommunistáknak tehát a demokrácia értékét vagy értéktelenségét illetőleg úgy kell feltenniük a kérdést, melyik osztálynak uralmát dezorganizálja a demokrácia? Vajon a burzsoázia szempontjából konszolidációs vagy destruktív hatású-e? /A szociáldemokrácia un. harca a demokratikus reformokért mindig a konszolidáció jegyében, a forradalom megelőzése érdekében folyt le./ A demokratikus diktaturának minden egyes jelszava tehát ebből a szempontból, a tömegek mozgósítása és a burzsoázia dezorganizálása szempontjából ítélendő meg. Így pl. a termelésnek akkor aktuálissá váló proletár-ellenőrzése, amellyel szemben nem szabad olyan illuziókat táplálni, mintha ennek magára a termelésre valamilyes "konszolidációs" kihatásai lennének, a burzsoázia szabotázsának leleplezése, esetleg megtörése csak - mint a hatalomért való harc, a tömegek mozgósításának egy szakasza bír értékkel.

4./ Ha a demokratikus diktatúrát, mint konkrét stratégiai jelszót akarjuk alkalmazni a mai korszakban, akkor tisztában kell lennünk az-
zal, hogy a háboru utáni imperializmus mostani harmadik szakaszában
/VI. világkongresszus megállapítása/ mit jelent és milyen formákat
vesz fel a demokrácia a burzsoázia uralmának konszolidálása érdekében.
Ezt a kérdést az európai dolgozók széles tömegeiben erősen elhomá-
lyosítja az a tény, hogy Európa legtöbb országában a demokrácia polgári
forradalmak eredményeként jött létre, hogy az elnyomott és kizsákmá-
nyolt osztályok évszázadokon, vagy legalábbis évtizedeken keresztül
együtt harcoltak a burzsoáziával a hűbéri abszolutizmus megbuktatásáért,
a polgári demokrácia kivívásáért. Ezért nehezen ismerik fel az imperia-
lizmus folytán létrejött teljesen új helyzetet, pedig ennek a helyzet-
nek ugyyszólván iskolapéldája áll előttük az Amerikai Egyesült Államok
demokráciájában, ahol a burzsoáziának mint kizárólag uralkodó osztálynak
/melynek nem kellett hűbéri uralmát megbuktatnia proletár és félprole-
tártömegek segítségével/ sikerült a demokráciának olyan formáit meg-
teremteni, amelyek megadják a tőke szabad fejlődésének, forgalmának
és terjeszkedésének minden lehetőségét, melyek tökéletesen megőrzik a
demokrácia külső formáit, ahol azonban a dolgozó tömegeknek a valóságos
politikai vezetésre egyáltalában semmi befolyásuk nincsen. Amerika a
mai burzsoáziának nemcsak gazdaságilag, hanem politikailag is az ideál-
ja. A nagy "nyugati demokráciák" politikai fejlődése az utolsó években
mindinkább arrafelé halad, hogy különböző formák közt egy ilyen demok-
ráciát valósítsen meg. A munkástömegekben az előbb említett forradal-
mi hagyományoktól eltekintve, melyek különösen Franciaországban nagyon
elevenek, de hatékonyak Németországban is, ezeket az illúziókat első-
sorban a szociáldemokrácia politikája támogatja. A szociáldemokrácia,
mely az orosz forradalmat közvetlenül követő időben a proletárdiktatúra
elleni agitációra összpontisította erőit, ma mindenáron azon van, hogy

egy ilyen amerikai tipsu demokráciát segítsen létrehozni Európa minden államában. Ennek az állásfoglalásnak igen komoly gazdasági okai vannak a munkásbürokrácia szempontjából. A háboru utáni imperializmus ugyanis, különösen az új világ háboru előkészítése szempontjából, de a világpiacért folytatott elkeseredett verseny miatt is arra van kényszerítve, hogy a háboru előtti típusu szakszervezeti harcot semmiféle formában ne tűrje: fasizálja a szakszervezeteket. Ennek a fasizálásnak igen különböző utjai vannak. Az egyik típus a Mussol nié, aki kispolgári-középparaszti ellenforradalom segítségével szétzúzta a régi szakszervezeteket és egészen újakat állított a helyükbe. Ez a megoldás ugy a burzsoázia, mint a munkásbürokrácia részére veszedelmekkel jár. A burzsoáziának nagy erőfeszítésébe kerül a kispolgári ellenforradalmat nagyburzsoá konszolidációvá átváltoztatni, a munkásbürokrácia egyrésze pedig elveszti munkásmozgalmi pozícióját /olasz emigráció/, amelyik része pedig beilleszkedik a fasiszta rendszerbe, veszélyesen szembekerül a munkástömegekkel. Ennél a megoldásnál ugy a nagyburzsoázia, mint a munkásbürokrácia szempontjából kedvezőbbnek, simábbnak és veszélytelenebbnek látszik az a módszer, amely Németországban a kötelező békéltetőbiráskodás révén már megvalósult s amely Angliában a szakszervezeti törvény által részben életbelépett és melyet a mondizmus van hivatva megkoronázni. Világos, hogy mindakét rendszernek osztálytartalma, amennyiben az a proletariátusra vonatkozik, ugyanaz. Csak a módszerek különböznek, persze ez a módszerbeli eltérés azt jelenti, hogy mindegyik esetben más-más rétegek gyakorolják a fasizált államban az uralmat, illetve más-más arányban részesülnek ebben az uralomban. Ebből a helyzetből érthetővé válik, hogy az egész nemzetközi szociáldemokrácia ma így teszi fel a kérdést: Demokrácia vagy fasizmus? És ezzel a kérdésfeltevéssel eltakarja a munkások előtt a mai, az imperializmusban lehetséges demokrácia valóságos osztálycéljait: az osztályharc lefojtását, a bérharok intézményes lehe-

tetlennétételét, a szakszervezetek fasizálását, a szociáldemokrácia és szakszervezeti bürokrácia belenövését a fasizált államgépezetbe. /Ennek az egész rendszernek háborút előkészítő konzekvenciái a legvilágosabban láthatók Paul Boncour mobilizációs törvényjavaslatában, mely különben szintén amerikai mintákra megy vissza./ Tehát ahogy a proletárforradalom első szakaszában legelsőrangú feladat volt a diktatura hamis kérdésfeltevését leleplezni és megmutatni, hogy az igazi kérdésfeltevés így szól: burzsoádiktatura vagy proletárdiktatura - ugy most elsőrangú feladat leleplezni a demokrácia vagy fasizmus kérdésfeltevés félrevezető mivoltát. Kimutatni, hogy a most meginduló demokratikus fejlődés nálunk éppugy, mint a "nyugati demokráciában", a fasizálódásnak egy válfaja, mely - ellentétben az olasz típussal - nagyburzsoázia és munkásbürokrácia összeműködésén alapszik. Ezért kell a demokrácia vagy fasizmus jelszavával szemben az "osztály az osztály ellen" jelszavát állítani, a dolgozó rétegeknek mozgási lehetőséget biztosító demokratikus követelésekért való harcot: harcot a demokratikus diktaturáért.

A háboru utáni imperialista korszakban a termelési rend megváltozásával alapvető változáson megy keresztül az állam szerepe is. Állam és kapitalista termelés szoros kapcsolata, egyrészt mint az állam folyton növekvő befolyása a tőkéstermelés, tőkeelhelyezés, tőkeakkumuláció stb. lehetőségeire, másrészt mint a nagytőke /banktőke és általa vezetett nehézipar/ egyre növekvő befolyása az államra. Nagytőkének és államnak ilyen szoros összeforrása már a háboru előtti fejlődésben jelentkezett, a háboru alatti és utáni fejlődés óriási mértékben fokozták ezt az összefonódást. Az osztályharc növekvő élesedése pedig mindjobban arra kényszeríti az államot, hogy ezzel szemben intézményes biztosítékot teremtsen. A tömegek dezorganizálása, befolyástalanná tévése az államéletben, a munkásság osztályharcának törvényes formákkal való eltiltása nem új dolgok, de most új összefüggésekben jelentkeznek. Mert: a/ A tömeg poli-

tikai sulya és politikai színvonala ma sokkal magasabb, mint régebbi fejlődési szakaszokban. De ezzel szemben: b/ A nagytőke rendelkezésére álló befolyásoló eszközök is sokkal fejlettebbek /sajtó stb./. c/ Teljesen új mozzanat, hogy az összenőtt nagytőke és állam ilyen tendenciáit a munkásosztály hivatalos vezetőrétege támogatja. Itt is az Egyesült Államok az ideál. De ehhez képest Európában alapvető politikai és gazdasági különbségek állanak fenn: a/ A munkásosztály felső rétegét Amerikában /mint a háboru előtti európai imperialista államokban/ az akkumuláció, a tőkeexport, az extraprofit óriási mérvű és gyors szaporulata miatt anyagilag ki lehet elégíteni. Ennek a fejlődésnek európai bázisa nagyon keskeny. b/ A munkásság osztályharcos tradíciói, melyek Amerikában hiányoznak. c/ Európa számos államában csak a háboru utáni idő tette politikailag uralkodó osztállyá a burzsoáziát /Németország/, vagy juttatott neki a réginél nagyobb részt a politikai vezetésben /Magyarország/. Ezért a politikai demokrácia összeegyeztetése a tömegek tényleges befolyástartalanságával, az osztályharc intézményes vagy erőszakos lefojtásával Európában nem érte el és nem is fogja elérni az amerikai ideált. Ez nem gátolja meg a burzsoáziát és a munkásburokráciát abban, hogy ne igyekezzék az amerikai típust megközelíteni. De ennek alapjai ingadozóbbak kell, hogy legyenek az amerikaiénál és ezért a fasizmus "klasszikus" /olasz/ típusának lehetőségét egy európai burzsoázia sem fogja soha teljesen elejteni; az osztályharc kiélesedése, a tömegeknek a burzsoáziáról való leszakadása esetére mindig készenlétben fogja tartani ezt a lehetőséget is. Ezért a mai imperialista-kapitalista állam egyszerre igyekszik a tömegeket politikailag teljesen befolyástartalanná tenni és államilag /vagy "társadalmilag", állami felügyelet mellett/ összefogni, megszervezni őket. A fasizálás demokratikus formája ennek a kettős célnak legmegfelelőbb, de persze távolról sem egyedüli formája.

5./ A magyar fejlődés történelmi körülmények folytán lényegesen különbözik úgy az olasz, mint az angol típustól. Magyarországon a forradalom bukása kispolgári-középparaszti rétegeket juttatott uralomra. Ezeknek azonban nem sikerült sem szétverni, sem dezorganizálni a szakszervezeti mozgalmat, mégkevésbé sikerült, mint Mussolininek, a munkásságon belül híveket szerezni. /Ennek az ellentétállásnak oka igen messze-
menően éppen a forradalom bukásában, a munkásság demokratikus illúziói-
ban, a szocdem párttal szemben keresendő./ A kispolgári-középparaszti ellenforradalmat felváltó, annak szervezeteit az államgépezetbe beépítő nagybirtokos-nagytőkés konszolidáció hosszú ideig ellentétes eszközökkel operált ebben a kérdésben és operál részben még ma is /paktum a szocdemekkel egyfelől, sasok támogatása másfelől/. De a Bethlen-kormány az utolsó években gyors tempóban végzi az állami apparátus és a társadalmi szervezkedés olyan átépítését, amely rövidesen lehetővé fogja tenni számára az áttérést a "nyugati demokratikus" módszerekre /akár Bethlen, akár más hajtja végre ezt az átalakulást/. A legfontosabb ilyenirányú intézkedések: a/ Parlamenti házszabály kérdése, nagyszámu nyílt ajánlás szükségessége a titkos szavazások kerületeiben, ami a rendszer részére minden veszély nélkül lehetővé tenné a titkos választásnak a vidékre, sőt a falura való kiterjesztését. b/ Uj sajtótörvény, mely a kaució magasságával és a fokozatos felelősség elvével könnyen törvényes uton megakadályozhat mindennemű ellenzéki sajtót, vagy az esetleg létrejöttet bármikor, ugyancsak törvényes eszközökkel megsemmisítheti. c/ A városi stb. autonómiák megszüntetése. b/ a főrendiház mint a nagybirtok és nagytőke korlátlan érvényesülésének biztosítóka bármilyen parlament mellett. e/ Egyesülési és gyülekezési jog olyan rendezése, mely a mostani állapotot, munkások és parasztok egyesülési és gyülekezési jogának teljes ellopását törvényes, sőt demokratikus formák közt megerősíti. f/ A falu fasizálása. g/ Fasiszta kulturpolitika. Végül mint legfontosabb: h/ A sztrájkjog elkobzása kötelező békéltető-

át ne térjen az általános titkos szavazati jogra, ne építse le az összes rendkívüli törvényeket és rendeleteket, szóval ne helyezkedjék a tökéletes nyugati demokrácia álláspontjára. Ennek a demokráciának lenne a legitim király az igazi megkoronázása. Ez a demokrácia lenne társadalmi bázis a magyar ellenforradalom részére, hogy Anglia szolgálatában háboruba menjen a Szovjetunió ellen. Az egész polgári demokrácia, az összes polgári demokratikus reformok ilyen demokratikus likvidálását illetőleg teljes az egység Bethlentől Kis Jenőig. A kispolgári fasiszták ellentállása ezzel a blokkal szemben nem sokat számítanak. A demokrácia ilyen rendszerének leglelkesebb híve és hirdetője a szocdem párt. A kapitalista termelés erősödésével, a forradalomtól és az ellenforradalomtól való távolodással párhuzamosan a konszolidált magyar ellenforradalom tehát belép a "nyugati fejlődés" korszakába. A KMP az egyetlen párt, amely a Bethlen-rendszerrel szemben a demokratikus reformokért való igazi küzdelmet képviseli.

6./ Ebben a harcban, amely szükségképpen a demokratikus diktatúráért való harcban éri el csúcspontját, a pártnak fenn kell tartania régi jelszavát, a köztársaságot. Mindaddig, amíg a nagybirtok és nagytőke háborítatlan és zökkenőnélküli uralmának kifejezője és megkoronázója a legitim király, addig a széles tömegek felé a köztársaságért vívott harc reprezentálja az összes szabadságjogokért, egyesülési, gyülekezési jogért, sztrájkjogért, stb. vívott harcot. Ennek a jelszónak propagálásában nem szabad, hogy megtévesszen bármely kommunistát a szocdemek un. köztársasági propagandája. Ellenkezőleg, rá kell mutatni arra, hogy a köztársasági jelszó a szocdemeknél nem jelent mást, mint falazást a legitimizmusnak, vadászkutya szerepet a kispolgári, Albrecht-párti fasisztákkal szemben. Természetesen a köztársasági jelszót ezután sem szabad a pártnak izoláltan kiadnia. A köztársasági jelszó csak úgy szerepelhet, mint harc a

demokrácia egészéért, köztársaságért élén a parasztság és munkásság kormányával, mint harc a demokrácia demokratikus likvidálása ellen, mint az "osztály osztály ellen" jelszó megvalósítása, mint gyülekeztetés a demokratikus diktatúráért vívandó harcra. /Ez az állásfoglalás a köztársaságot illetőleg azonban csak addig érvényes, amíg a nagybirtok és nagytőke szövetsége a legitim királyság álláspontján áll. Ha ezt - külpolitikai okokból - feladná és egy német-osztrák típusú burzsoáköztársaságot valósítana meg, akkor a KMP-nak anélkül, hogy stratégiai vonalán változtatna valamit, taktikai jelszavait revideálni kellene./

7./ Ezt a harcot a munkásság számára a legszorosabb összefüggésbe kell hozni a sztrájkjog értelmében vett munkáskövetelésekkel. Ki kell mutatni, hogy az egész demokratizált fasizmusnak középpontjában a munkásosztály életszínvonalának leszállítása, a sztrájkjog elkobzása áll. Tehát a demokratikus diktatúráért való küzdelmet állandó összefüggésben kell a munkások elé tárni a fasizálódás, a kötelező békéltetőbiráskodás elleni harccal. Természetesen ebbe a harcba bele kell kapcsolni az összes demokratikus szabadságjogok /egyesülési- és gyülekezési jog, sajtószabadság stb./ gyakorlati jelentőségének kimutatását a munkások napi osztályharcára, fel kell venni a harcot a munkások mozgási szabadságáért az üzemekben /bizalmi-rendszer, üzemi bizottság/, állandóan le kell leplezni a rendszer gyakorlatát a munkásság minden megmozdulásával szemben /toloncolás, csendőrök szerepe, bányász- és földmunkássztrájkoknál stb./, egyszóval a polgári szabadságjogokért való harcot össze kell kapcsolni a munkások mindennapi szükségleteivel. A szociáldemokrácia árulásának, a demokratizált fasizmusba való szervez beilleszkedésének leleplezését éppen ezekkel a mindennapi kérdésekkel kapcsolatban kell végrehajtani. Amennyire azonban küzdeni kell minden nihilizmussal szemben, mely a polgári szabadságjogokat illetőleg

megnyilvánul, annyira előtérbe kell állítani mindig az egész demokráciának - a polgári társadalom keretein belül, tehát még a demokratikus diktatúrán belül is - relatív értékét a munkásság szempontjából. "Kizsákmányoló és kizsákmányolt, burzsoá és proletár között nem lehet egyenlőség." /Lenin/ A polgári demokrácia legtökéletesebb megvalósítása még nem szünteti meg a munkásság kizsákmányolását.

8./ A magyarországi fejlődés sajátossága az, hogy viszonylag fejlett és folyton fejlődő kapitalizmus mellett a földbirtokeloszlás hűbéri formája változatlanul megmarad, sőt a földbirtokreform következtében inkább rosszabbodott, mint javult. Bár az uralkodó osztályok egyes, a zsenri-provinciálisizmuson felülemelkedő tagjai tisztában vannak azzal, hogy a földbirtokeloszlás mai állapota egy parasztforradalom oszrait hordja magában és ennek megelőzése kedvéért új földreform lehetőségéről beszélnek, mégis a nagybirtok és nagytőke folyton erősödő összenövési folyamata mellett objektíve kíván zárva annak lehetősége, hogy a földbirtokeloszlás reformista úton csak némileg is megváltozzék. A középparasztságnak és méginkább a parasztság alsó rétegének nincs pártja. A városi kispolgári pártok és a szociáldemokrácia ebben a tekintetben is fenntartás nélkül mennek a nagytőke után. Ezen a fontos területen is tehát a KMP marad az egyetlen párt, amely a polgári forradalom követeléseinek következetes végigvitelét írja zászlójára: a nagybirtok kártalanítás nélküli elkobzása, a föld forradalmi elfoglalása, ingyen föld a parasztnak! Ehnek következetes propagandája nélkül, elszánt harc nélkül ennek megvalósítása érdekében a munkások és parasz-
tok szövetsége, a demokratikus diktatúra...

a demokratikus diktatúra íres basis marad. A KP-nak mindent el kell követnie, hogy ennek a programjának mind valóságban teljesüljön és nemcsak rétegekben legyen meg. Fel kell mutatni a célját a munkásság és a parasztság számára. A parasztság és a munkásság nem veszítse el a földművelés, kaszálás révén igyekeznie kell gyökeret verni a felülső rétegekben. A parasztság bizalmának visszanyerése érdekében, amihez az ellenforradalomban való csatlódás objektíve nagyban hozzájárult, a pártnak kiméretlen önkritikát kell gyakorolnia a diktatúra hibás agrárpolitikája felett, kertetelés nélkül ki kell mondania, hogy a párt ebben a kérdésben megváltoztatta diktatúra alatti álláspontját. A párton belül pedig mindenkivel meg kell értetni, hogy itt a párt döntő stratégiai kérdéséről van szó, a hatalom meghódításának, a proletariátus felszabadításának mulhatatlan előfeltételéről. Tehát nem szabad semmiféle olyan szempontnak érvényesülnie, hogy "ez még nem szocializmus", hogy a termelés folytonosságának érdekei a városi munkásság ellátásának érdekei mást kívánnak stb. Az egész párttagságnak meg kell értenie, hogy itt a polgári forradalomból a proletárforradalomba való átmenet alapvető kérdéséről van szó, hogy a nagybirtok és nagytőke uralma Magyarországon csak egy ilyen forradalom útján dönthető meg, hogy a hűbériség maradványait csak a kapitalizmus megdöntésével együtt lehet kigyomlálni.

B./ Harc a szakszervezetek fasizálása ellen

9./ A demokratikus diktatúráért vívott harcnak a munkásság részéről - ma középpontjában a fasizálás elleni harc áll: az osztályharcos szakszervezetek védelme az állami apparátus és az abba belenövő munkásburokrácia ellen. A munkásságnak spontán ellenállását a készülő, a megvalósulás felé közeledő fasizálással szemben a bürokrácia azzal igyekszik hamis vágányra vinni, hogy azt az illuziót ébreszti a munkásokban, mintha a fasizmus veszedelme kizárólag azok kispolgári szárnya részéről fenyegetne, mintha a sasok és azok állami védnökei jelentenék a központi veszedelmet. A Népszava állandóan ennek a felfogásnak csinál propagandát és úgy tünteti fel, mintha a kormány "felvilágosult" tagjai, tehát Bethlen, Vass József, Klebelsberg undorral néznék Sztranyavszky

machinációt a sasokkal. Ez falazás a fasizmus igazi előkészítésének, aminek felismerése és kiméletlen leleplezése természetesen nem jelenti azt, mintha a kommunistáknak nem kellene a legélesebb harcot folytatniuk a sasok ellen, élére állni minden spontán harcnak ellenük, sőt igyekezni ilyen harcokat minél gyakrabban és minél intenzívebben kiváltani. De az igazi veszedelem abban van, hogy a bürokrácia belenő az állami apparátusba, hogy teljesen függetlenítette magát a munkástömegektől és ennek a függetlenségének keres véglegesen szilárd bázist a kormánnyal való szövetségben, hogy a szakszervezetek megszűntek osztályharcos szervezetek lenni, átalakultak üzleti vállalatokká /gildszocializmus stb./, hogy a bürokrácia évek óta tudatosan küzd minden sztrájk ellen, hogy rendszeres agitációval kezdeményezte a kötelező biráskodást és szivós propagandája segítségével Pilisvörösváron meg is valósította, hogy minden kérdésben támogatja a nagyburzsoázia politikáját /iparpártolás, falu és város ellentéte/, hogy aktíve és passzíve elősegítette a racionalizálás zavartlan és kizárólag a munkásosztály hátán való végigvitelét.

10./ Ahogy a bürokrácia ilyen függetlenedése a munkásmozgalomtól a fasizálást készíti elő, úgy a munkásság harca a bürokrácia ellen egyben ösztönös harc a fasizálódással szemben. A KMP-nek ebbe a harcba bele kell kapcsolódnia, ezt a harcot tudatosítani kell, szemben a pusztán szakmai és szindikalista, tehát apolitikus és ezért a fasizmus felé hajló felfogásokkal. E célból egyrészt ki kell emelnie a bürokrácia elleni harcot a pusztá szimptomák elleni küzdelemből, fel kell tárnia a munkások előtt, meg kell értetnie a munkásokkal a bürokrácia egész politikájának /panama, korrupció, szakszervezeti demokrácia hiány, kizárások, sztrájkpolitika/ különleges osztálytartalmát, társadalmi okait és szükségzerű következményeit. Ugyanakkor azonban meg kell értetni a munkásokkal, hogy a bürokrácia ellen vivott jogosult harc csak akkor lehet ered-

ményes, ha azok osztályáruló politikájával osztályharcos követeléseket állítunk szembe és azokat teljes energiával igyekszünk megvalósítani. Tehát harc kollektív szerződéseikért, a bizalmi rendszer visszahódításáért, kiépítéséért és harcossal tartalommal való megtöltéséért, üzemi bizottságokért, munkanélküli segélyért, békereálbérért, 8 órai munkaidőért.

11./ A magyar munkásság többsége azonban ma szervezetlen. A fasiszmus elleni küzdelem csak akkor lehet eredményes, ha ezeket a szervezetlen tömegeket sikerül osztályharcos szervezetekbe ismét bevonni. Hogy ennek lehetősége meg van, azt bizonyítja a szervezetlenek már fentebb jellemzett karaktere és összetétele, bizonyítja az üzemi sztrájkok, ahol együtttharcoltak a szervezettekkel, sőt harcoltak olyan helyeken is, ahol szinte egyáltalában nem voltak szervezett munkások. /Küzdeni kell tehát olyan felfogások ellen, melyek lebecsülik a szervezetleneket: Robert/. A szervezetlenek rendszeres mozgósítása, osztályharcos szakszervezetekbe való bevonása annyival is inkább fontos, mert a mai helyzetben, mint kiemeltük, a bürokrácia viszonylag kicsiny szakszervezeti taglétszám mellett is végrehajthatja az állami apparátusba való belelnövését, a fasizálódást, feltéve, hogy a nagy munkástömegek nincsenek osztályharcos szervezetekben egyesítve.

12./ Ezzel azonban felmerül az osztályharcos szakszervezetek megvédésének központi, a párt taktikájában fordulópontot jelentő kérdése: megszervezni - de hová? A párt eddig teljes erővel azon volt, hogy a bürokrácia árulása következtében kivált, vagy a bürokrácia által az árulás elleni küzdelemért kizárt baloldali munkásokat visszavigye a szakszervezetekbe, hogy a szakszervezeteken belül vegye fel a harcot a bürokrácia ellen, hogy a szervezetleneket bevigye, illetőleg visszavigye a szakszervezetbe. /Toborzó bizottságok/. Ebben a törekvésében a párt nem mindig tudott eredményeket elérni. /Esztergályosok, budapesti 1. sz. cipőszecsoport, földmunkások és MSzMP/. A munkások, igen gyakran

a legjobb baloldali munkások elkeseredése a bürokráciával szemben, csatlódása a szakszervezettel olyan mély és elementáris, hogy a "vissza a szakszervezetbe" jelszó mechanikus alkalmazása nemcsak nem vezetne sikerre, hanem igen könnyen izolálhatná a pártot éppen a legjobb munkáselemek tekintélyes részétől. Felmerül tehát nálunk is, úgy mint számos külföldi országban annak szükségessége, hogy a bürokrácia elleni harcot ne korlátozzuk a szakszervezetben belüli ellenzéki mozgalmak kialakítására, a szakszervezetek meghódítására, hogy nekössük meg kezünket a szakszervezeti alapszabályokhoz a minden áron bennmaradáshoz való ragaszkodással. Ezzel pedig élesen felvetődik az új szakszervezetek alakításának szükségessége. Olyan esetben pl. mint a Mémoszé volt, amikor a munkások tagdíjai a csődtömeg javára folytak be, lehetetlen volna a munkásoknak azt mondani, hogy érzék be ellenzékiekieskedéssel és birálattal a szakszervezetben belül. Azonban egy ilyen kérdésben való határozott kiállás szükségképpen maga után vonhatja az így fellépők megrendszabályozását, kizárását és ezzel új szervezetek megalakításának szükségességét. Ez kétségtelenül fordulatot jelent a párt szakszervezeti taktikájában. 1925-ben az MSZMP megalakítása még képes volt - legalább részben - megállítani a már akkor meginduló szakadási folyamatot /1922-es paktum hatása/, de ma a fasizálódás annyira előrehaladt, hogy ezt a folyamatot megállítani nem lehet, ez a párt akaratától függetlenül is végbe megy /lakatosok kiválása, Általános Munkás Szövetség/. Ha a párt ezekkel a mozgalmakkal szemben mereven hangsúlyozná a szakszervezetek mechanikus egységét, nemcsak izolálódna a tömegektől, hanem ezeket az ösztönös mozgalmakat sorsukra hagyná, nem volna képes őket osztályharcos tartalommal megtölteni, az ösztönösség színvonaláról az osztálytudat színvonalára felvinni. Ha pedig a párt ezt akarja, akkor kötelessége az ilyen mozgalmakat nemcsak támogatni, hanem élükre állni, azoknak irányt, célt, programot, osztályharcos tartalmat adni. Ez az adott esetben

azt is jelenti, hogy a párt új szervezetek megalakításában kezdeményező szerepet játszik.

Ebben a kérdésben a pártnak mindenkor a konkrét helyzet világos felismerésére és hajlékony taktikára van szüksége. Amilyen opportunizmus volna az itt vázolt szükségszerűséggel szemben elzárkózni és nem levonni annak minden következményét /ami ellentétbe hozná a pártot a V.Sz.I. IV. és a KI VI. világkongresszusának határozataival/, olyan bizonyos, hogy semmiképpen sem szabad mechanikusan, sportszerűen a szakszervezetek szakítására dolgozni. Ott, ahol még nem alakult ki komoly ellenzék, ahol nincs még komoly tömegelkeseredés a bürokráciával szemben, vagy ahol a szakszervezeti ellenzéknek még módjában áll a szakszervezetben belül komoly munkát kifejteni, esetleg szakosztályokat vagy helyi csoportokat meghódítani és rajtuk keresztül osztályharcos politikát folytatni, ott világos, hogy a párt frakciója révén a régi vonalon kell, hogy dolgozzék. /Tehát itt a toborzó munka éppúgy az előtérben marad, mint azt a párt régi határozatai előírják./ A párt taktikájában beállott fordulat az ilyen munkára persze annyiban van kihatással, hogy - amennyiben egy így megszervezett ellenzék összeütközésbe kerül a bürokráciával - ilyen helyeken is felmerülhet a szakadásnak, az új szakszervezet megalakításának kérdése. A szakszervezeti ellenzéki mozgalmak taktikájára ez a fordulat tehát annyiban hat ki, hogy nem állnak többé a minden-áron való bentmaradás, a minden-áron való lojális ellenzék álláspontján. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a szakadást provokálni akarják. Ha a KMP azt hirdeti, hogy a bürokrácia a bűnös a szakszervezeti egység megbontásában, ha a tömegek előtt a bürokráciára hárítja a felelősséget a szakításokért, úgy ez egyáltalában nem taktikai sakkhúzás. A szakszervezeteket csakugyan a bürokrácia szakítja azzal, hogy szakít az osztályharcos munkásmozgalommal, mely alapvető szakításnak az egyes esetekben létrejövő kizárások és kiválások szükségszerű

következményei. Ha tehát a párt úgy viszi taktikailag az ellenzéki mozgalmat, hogy a szakítás ódiuma mindig a bürokráciát terhelje, akkor csak arra törekszik, hogy a konkrét taktikai helyzet kifejezője és ne meghamisítója legyen az objektív történelmi helyzetnek.

A párt tehát azon van, hogy az ellenzéki mozgalmakat minél szélesebb tömegmozgalommá fejlessze fel, hogy a létrejövő kiválások alkalmával komoly tömegszervezetek alakuljanak és ezért ellene van minden olyan szakadási mozgalomnak, melyet tömegbefolyás nélküli kis csoportcskák hajtanak végre, mert ez kitérést jelent a bürokráciával megvívandó harc elől. Méginkább ellene van a párt az egyes munkások kilépésének vagy kiválásának, a kilépés politikum kell, hogy legyen, mely a tömegekre radikalizálóan hasson. Az egyéni, zajtalan kiválás opportunizmus. Ez a megállapítás azonban nem jelenti azt, mintha az új szervezetek jelentőségét kezdeti taglétszámuk, a szakadás alkalmával kivált szakszervezeti tagok száma határozná meg. Bár arra kell törekedni természetesen, hogy kiválás esetén ezek száma minél nagyobb legyen, mégis egyrészt illúzió volna azt hinni, hogy a mai viszonyok közt bármely szakszervezetben a tagok többsége azonnal csatlakoznék egy kiválási mozgalomhoz, másrészt az a vonzóerő határozza meg az új szakszervezet jelentőségét, melyet az a szervezetlenek nagy tömegére és a régi szervezetben bentmaradt baloldali elemekre gyakorol. A legfontosabb kérdés tehát arról gondoskodik, hogy az új szervezet magáévá tegye a párt osztályharcos követeléseit /8 órai munkaidő, stb./ és hogy minél hamarabb akciókkal mutassa meg a munkásságnak, hogy hajlandó és képes ezekért a követelésekért küzdeni. Ilyen esetekben a pártnak az új szervezet köré kell koncentrálni legjobb erőit, ezeken keresztül érvényesíteni a maga politikáját. /Ebből szükségszerűen folyik, hogy ilyen esetben a régi szakszervezetben nem szabad toborzómunkát folytatni, hanem ezt az új szervezet érdekében kell koncentrálni. Hogy ilyenkor a régi szervezetben

mekkora frakció marad benn és meddig működik ott, azt a konkrét körülmények határozzák meg./

13./ Az új szervezetek egyesítését a lehetőségig forszírozni kell. Ebben a tekintetben ma a pusztán szakmai programmal fellépő, ingadozó szervezetek /Hackspacher/ könnyebb munkaterületet képeznek, mint az Általános Munkás Szövetség. Tehát általában az újonnan kivált csoportokat inkább ide kell csatlakoztatni, de ezt természetesen szintén nem szabad mereven felfogni. Ez a kérdés - legalitási szempontoktól eltekintve - függ a frakció-munka eredményétől úgy az esztergályosoknál /Vasas-Szövetséggel való lepaktálás megakadályozása/, mint az Általános Munkás Szövetségnél /szindikalista ideológia elleni küzdelem/. Törekedni kell az új szervezetekből alakuló új szakszervezeti központ kialakítása felé. Az új szervezetekben meg kell kísérelni a szervezkedésnek üzemi alapokra való helyezését /üzemi befizetőhelyek, üzemi gyűlések/ és népszerűsíteni kell az ipari szervezetek gondolatát. Állandó és rendszeres propagandát kell folytatni a VSZI ideológiájának és törekedni kell arra, hogy az új szervezetek - persze illegálisan - szervezetileg is csatlakozzanak a VSZI-hez.

14./ A legfontosabb taktikai feladatok egyike a szükségképpen különböző helyen szervezett /rég^{szak}i és új szervezetek, Ált. Munk. Szöv./ baloldali munkások összeműködése. Ennek legfőbb biztosítéka az egységes frakciómunka, mely a különböző helyen működő kommunistákat összefogja. /Minden ez ellen megnyilvánuló felfogással, pl. régi szervezetben és Ált. Munk. Szöv.-ben dolgozó cipészek ellentéte, fel kell venni az ideológiai harcot./ De ez magábanvéve nem elég az összeműködés biztosítására. Szükség van a tömegekre ható, a tömegek előtt látható összefogó szervekre: egységbizottságokra. Ezt a kérdést is igen hajlékonyan kell kezelni. Világos, hogy közvetlenül a szakadás idejében az egységbizottságok igen könnyen megzavarhatják a munkásokat, öntudatlanul, akaratuk ellenére eszközül szolgálhatnak a bürokrácia manővereinek.

Az egységbizottságok formáját, megjelenési módját mindenkor a konkrét körülmények határozzák meg. Vannak esetek, amikor a sejt által kezdeményezett üzemi bizottság veszi át ezt a szerepet, konkrét akciók esetén üzemi sztrájkbizottság, mely esetleg később állandósul üzemi bizottsággá, olyan üzemekben vagy szakmákban, ahol az új szervezetek dominálnak. Azek toborzó bizottságai, stb. Amennyiben ezek a mozgalmak kissé lesülnek és elmélyülnek, szükségessé válik szakmai méretű egységbizottságok alakítása. Olyan szakmákban, ahol a kisüzem dominál, a szakmai egységbizottság szükségessége még égetőbb.

15./ A munkások ösztönös védekezésének a szakszervezetek fasizálása ellen másik alapvető megnyilvánulási módja az üzemi sztrájk. A bürokrácia akarata ellen kitörő, szervezetlenek részvételével folyó üzemi sztrájkok már ismertetett nagy jelentősége mellett ezek kiváltása és vezetése a sejtmunka központi feladata. Az üzemek önálló fellépése, önálló harcai, önálló szervezkedése /bizalmirendszer, üzemi bizottság/ a legfontosabb és leghatályosabb védekezés a szakszervezetek fasizálásával szemben. Éppen ezért alapvető kérdés, hogy a párt a sejtek révén ne csak befolyásolja és vezesse ezeket a harcokat, hanem ezekben meg is mutassa az arcát, hogy hatást tudjon gyakorolni a többi üzem munkásságára, hogy ezt a harcot az egész munkásság harcává tudja szélesíteni a fasizálással szemben. A párttagságnak meg kell tanulnia a legális és illegális módszerek kombinálását: az embereket konspirálni, nem a pártot és politikáját; harcolni kell a régebbi korszakokból fennmaradt elbuvási ideológia ellen.

16./ Az üzem önálló harca, szembenállása a szakszervezettel a mai magyarországi viszonyok mellett objektíve már politikum. De a pártnak nem szabad beérnie a harcok ilyen pusztán objektív, tehát pusztán ösztönös politikai karakterével, hanem minden egyes esetben konkrét követelések felállításával kell törekednie a harc tudatos politizálására. En-

nek első vonala a fasizálás elleni küzdelem, amely harcban fellépnek a demokratikus követelések is /bizalmirendszerért való harc, szakmai nagygyűlések tartása, harc az utcáért, harc a hatósági beavatkozások ellen/. A pártnak minden ilyen esetben a konkrét kérdésekkel kapcsolatban fel kell vetnie a fasizálás elleni harc összes jelszavait és az egész kérdést a maga országos politikai jelentőségében tárgyalni a munkások előtt. Mint agitációs jelszónak kell szerepelnie lehetőség szerint a háboru kérdésének is, abban az összefüggésben, hogy ez a fasizálás háborus előkészület, hogy tehát a fasizálás elleni harc - harc a háboru ellen. Emellett: a/ Konkrét napi politikai követeléseket kell a lehetőség szerint felállítani. b/ Aktiv harcot kell folytatni a sztrájktrörök ellen. c/ Ezt a harcot az utcáért való harcig kell kifejleszteni. d/ Harcolni kell a békéltetés ellen, úgy a békéltető bíróság döntése előtt, mint - ha lehet - annak döntésével szemben. Csakis ilyen nyílt s konkrét politizálásával a harcoknak lehet a szakszervezeti áellenzékeket leleplezni s a hozzájuk tartozó komoly baloldali munkásokat róluk leszakítani.

X 17./ A fasizálás elleni harc: élet-halálharc a szocdem párt ellen, mely a konszolidáció legfontosabb tartaléka. A demokratikus formák között végrehajtott fasizálás - a nagytőke háborítatlan uralmának legfőbb biztosítója. A szociáldemokrácia értékelésében nemcsak attól kell óvakodni, mintha az a demokratikus reformok ellenzéki pártja volna /Julius/, hanem attól az illuziótól is, mintha a fasizálás kérdésében éles ellentét választaná el a szociáldemokrácia két szárnyát, a szociálfasiszta szárnyat a szociálliberális szárnytól. A fasizálás mai aktuális formáját illetőleg, a kötelező békéltetőbiráskodást illetőleg a két szárny között teljes az egyetértés, a harmónia. Különbség legfeljebb abban van, hogy a bürokrácia egyik szárnya /Peyer/ hajlandó volna aktíve támogatni egy olasz típusú fasizálást is és abban d'Arragona szerepére vállalkozni,

míg a másik szárny /Weltner és társai/ egy ilyen fejlődést csak passzíve segítenének elő. A szocdem párt kétségkívül veszített és állandóan veszít vonzóerejéből a tömegekkel szemben, de opportunistá illúzió volna azt hinni, hogy mögötte már egyáltalában nem állnak tömegek, hogy a KMP győzelmes harcának a szociáldemokráciával szemben ma még csak rendőri, illegalitás akadályai vannak. A legalitás-monopólium következtében a szocdem párt még mindig viszonylag széles tömegeket tart közvetlenül befolyása alatt és adott esetekben - akár sztrájkokról, akár választásról, stb. van szó - még szélesebb tömegeket tud megmozgatni. Éspedig nemcsak kispolgári és munkásarisztokrata tömegeket, hanem igazi munkástömegeket is. Ezt a helyzetet fel kell ismerni, szembe kell nézni vele, ha a párt feladatát teljesíteni akarja. Ez a feladat: harc a szociáldemokrácia tönkretételéért, teljes megsemmisítéséért.

Ebből a feladatból a következő célkitűzések folynak:

a/ Párt és szakszervezet elválasztása. Köztudomásu, hogy a magyar szocdem pártnak a szakszervezetek alkotják nemcsak a tömegbázisát, hanem anyagi létalapját is. A szakszervezetek elválasztása a párttól tehát a párt tönkretételével lenne egyenlő. Ebben a tekintetben az MSzMP-szakadás korszakos jelentőségű volt a magyar munkásmozgalomban. Bármennyi MSzMP-tagot zártak is ki a szakszervezetekből, igen sok mégis bentmaradt, számosat visszavettek, sőt a szakítás hatása alatt előfordult az is, hogy kommunistáknak ismert munkások bentmaradtak a szakszervezetben. Az ily módon meglazult talaj lehetővé teszi, hogy a párt és szakszervezet elválasztása most már ne csak agitációs jelszó legyen, hanem akció jelszó is. A jelszót legalizálta az, hogy a centrista ellenzék is kiadta, ha teljesen hamis indokolással, ha minden megvalósítási szándék nélkül is. A pártnak nemcsak a legszélesebbkörű agitációt kell folytatnia abban az irányban, hogy ezt a jelszót népszerűsítse a tömegekben, hogy propagandát csináljon a szakszervezetek marxi felfogásának: a szakszervezet

nyitva kell, hogy álljon minden osztályharcos munkás számára tekintet nélkül párthoz tartozására, hanem ezenfelül igyekeznie kell konkrét esetekben demonstrative megvalósítani párt és szakszervezet különválását, befejezett tények elé állítani és állásfoglalásra kényszeríteni a párt és szakszervezeti bürokráciát. Pl. a kivált lakatosok, egyrésze, mely még mindig bent van a szocdem pártban és amely ellen a pártvezetőség nem mert semmit sem tenni, folytasson ott ahol tud, éles és határozott ellenzéki munkát, exponálja ki ezt a helyzetét, vegye föl ezen a vonalon a harcot a szocdem párttal szemben. A KMP törekedjék arra, hogy a hozzá közelálló tömegek, pl. a kulturszervezetekben tömörültek, minél nagyobb tömegekben térjenek vissza a szakszervezetekbe, anélkül, hogy a szocdem pártba belépnének. Ott, ahol valamely szakszervezetben a párt befolyása erős, igyekezzen népszerűsíteni ezt a jelszót és konkrét, a munkásokat közelről érintő esetekben /paktálás a kormánnyal, nacionalista fellépés, iparpártolás, békéltető bíráskodás, stb./ igyekezzen ebben az irányban akciókat is kiváltani.

b/ Szocdem párt szakítása. A szakadás kérdése - az ellenzék ingadozása, a frakciómunka gyengesége ellenére - objektíve napirenden van. A pártnak tehát igyekeznie kell a szakadásnak lehető közeli perspektívát adni és a frakció munkáját erre beállítani. A szakadás a párt három központi jelszava körül kell, hogy történjen. Csak terminológiai különbségek, legalitás-előírta gyengítések lehetségesek. Tehát: köztársaság, persze kellő interpretációval és a földkérdés helyes beállításával /kártalanítás nélküli kisajátítás, ingyen föld a parasztnak/; harc az osztályharcos szakszervezetek szabadságáért; harc a háboru ellen. A szakadást igyekezni kell minél szélesebbé és mélyebbé tenni, nem szabad, hogy kizárólag a szocdem pártban levő kommunisták és azok közvetlen környezete szakadjon, viszont azonban nem szabad függővé tenni a mai ellenzék teljes egészében való blokkban-maradásától. Erős frakciómunka révén

befolyást erősíteni kell anélkül, hogy az új pártnak valaha is azt a jelentőséget volna szabad tulajdonítani, amit valamikor az MSzMP jelentett a KMP részére. Az új párt tehát egyik legális munkaterülete, egyik legális megnyilvánulási formája lenne a KMP-nak és létrejötte egyáltalán nem szabad, hogy érintse a párt azon vonalát, hogy a baloldali tömegeket igyekezzen közvetlenül saját vezetése alá venni. Ez a változás nemcsak azért szükséges, mert a mai ellenzék összetételében, osztálytudatosságában nem hasonlítható össze az MSzMP magját alkotó régi ellenzékkel, hanem főleg azért is, mert az objektív viszonyok változása, a KMP megerősödése, közvetlen befolyásának növekedése következtében a régi politika folytatása ma akadálya lenne a párt fejlődésének.

c/ A szociáldemokrácia elleni harc központi kérdése: harc a centrizmus ellen. A baloldali szociáldemokrácia, a centrizmus Magyarországon csak úgy mint a külföldön, a komm. párt legveszedelmesebb ellensége, a bürokrácia utolsó és legfontosabb tartaléka. Itt tehát a legélesebb ideológiai harcra van szükség és a párton belül küzdeni kell minden olyan irányzat ellen, mely a centrista veszedelmet vagy alábecsüli, vagy pedig lanyhán, gyáván lép csak fel ellene. Tisztában kell lenni azzal, hogy a centrizmus a mai helyzetben a szocdem párt szakításának és ezzel a baloldali munkásfront kiszélesítésének legfőbb akadálya. Veszedelmes volna azt hinni, hogy - mint 1921-ben - egyes centrista vezérek együtt fognak menni a kiváló ellenzékkel. /Mint annakidején Hajdu, Szilágyi, stb./ Az objektív helyzet élesedése, az MSzMP-szakadás tapasztalatai ezt eleve lehetetlenné teszik. A szocdem baloldalon belül tehát mulhatatlanul differenciálódásnak kell beállnia és ha a helyzet komollyá válik, akkor Kis Jenő és társai szükségképpen teljesen Peyerékhez fognak csapódni. /A Mészáros-ügyben és Migray-esetben ez már igen messzemenően bekövetkezett./ Ezt a differenciálódást azonban úgy kell végrehajtani, hogy az ellenzé-

ken belül levő baloldali, idősebb, tekintélyesebb munkásokat, akik nem kommunisták, leválasszuk a centristákról és Kis Jenőéket izoláljuk. Az így szükségessé váló hajlékony és ügyes taktika azonban nem jelenti azt, hogy a szocdem ellenzékben működő frakció lemondjon a centrismus bírálatáról, hogy átengedje az ideológiai vezetést centristáknak. Ellenkezőleg, a felvonulás és gyülekeztetés idejét arra kell felhasználni, hogy határozott, elvi harc segítségével leleplezzük a centrismus áellenzéki jellegét és izoláljuk az ellenzék komoly munkáselemeitől.

C. Harc a háboru ellen.

18./ A készülő világháboru, annak szükségessége az imperializmus fejlődéséből, annak a Szovjetunió ellen irányított frontja - mindezekben a kérdésekben a KMP teljes mértékben a K.I. VI. világkongresszusának alapján áll és kötelessége annak háborus téziseit a tagsággal minél behatóbban megismertetni, az azokban kifejtett elveknek a legszélesebb munkás- és paraszttömegekben népszerűséget szerezni, az ott előírt akciókat a lehető legnagyobb energiával végrehajtani. A KMP-nak ugyanakkor kötelessége ezeket a határozatokat a konkrét magyar viszonyokra alkalmazni. Ez az alkalmazás azonnal a következőket mutatja: a gazdasági és politikai elemzésünkben mutatkozó két főtrendencia, a demokrácia demokratikus likvidálása, csakugy mint a fasizálás egyaránt a háboru előkészítését szolgálja. Ez az elemzés azt is megmutatta, hogy a Bethlen-rendszer részére, a bomlodozó egységfront hely-reállítása céljából ugyszólván nem áll más ut szabadon, mint a háboru utja, a háboru a Bethlen-rendszer számára mindinkább égető belpolitikai szükségességgé válik. Ehhez hozzájárulnak az uralkodó osztályok gazdasági érdekei, egyrészt a nagybirtokosok régi érdekeltségei az elvesztett területeken, másrészt a fejlődő magyipar imperialista expanzív törekvései. /A kispolgárság egyrésze, különösen a deklasszált intelligencia továbbra is lelkes híve marad a háborunak abban a reményben, hogy a területi integritás, helyreállítása visszajuttatja háboru előtti, mostaninál kedvezőbb helyzetébe. / A Bethlen-rendszert tehát a rendszer bomlása és rohadása egyre inkább hajtja a háboru felé. Hogy ez a háboru a Szovjetunió ellen irányul, az csak növeli annak népszerűségét ugy az uralkodó osztályokban, melyekben még elevenen él a proletárdiktatura emléke, mint a kispolgárság egy részében, va-

lamint a szociáldemokráciában, mely nálunk éppen úgy mint Németországban, a legelső sorokban harcol a Szovjetunió ellen és amely egy Szovjetunió-ellenes háboruban még gyorsabban ledobná a pacifistajelmezt, még lelkesebben vállalkozna hadiönkéntes szolgálatra, mint bármely más háboruban.

19./ A háboruellenes harc tehát elsősorban a háboru előkészületei ellen folyik. A KMP-nak szakadatlan propagandával kell lelepleznie: a/ a háboru belpolitikai előkészületeit, a háborus államgépezet kiépítését és - legelsősorban - a szakszervezetek fasizálását. Konkrét elemzésekkel, konkrét napi kérdésekhez kapcsolódva, külföldi példákon megvilágítva /Paul Boncour, német páncélos cirkáló/ kell ezt a kérdést szakadatlanul napirenden tartani. b/ A Bethlen-rendszer külpolitikai csődjének leleplezése, a trianoni revíziós illúziók kezdődő szétfoslásának felhasználása és siettetése - elsőrangú propagandisztikus feladat. Állandó propagandával kell leleplezni a Trianon revíziójához fűződő gazdasági illúziókat, ezzel kapcsolatban az u.n. demokratikus ellenzék belpolitikai hazugságait és külpolitikai provincializmusát. /Jugoszláv esetet felhasználni annak bemutatására, hogy mennyit törődnek a nyugati demokráciák a kis államok belső demokráciájával. / c/ Nemzeti kérdésben táplált illúziók leleplezése. Németek nemzeti elnyomása a mai Magyarországon. Manu példáján bebizonyítani, hogy a mai imperializmus mellett nemzeti felszabadulás lehetetlen. A Bethlen-kormány nemzeti programjának leleplezése. Nemzeti felszabadulás és nemzetközi proletárfordalom összefüggése. d/ Bethlen külpolitikájának összefüggése a Szovjetunió-ellenes front kialakulásával. Varsói ut, lengyel-magyar-román közeledés. Kimutatni, hogy tisztára zsoldos szolgálatot teljesítenek a nemzetközi ellenforradalomnak a Szovjetunió ol-

len. Szociáldemokrácia szerepe az állandó fegyverkezés leplezése. Illegális katonai alakulatok katonai jellegét leplezni. Különös figyelem fordítandó a Leventére. Fegyveresempészet stb. f/ Az iparpártolás háborút előkészítő jellege külföldön a vegyipart illetőleg.

20./ Polgári és szocdem. rágalomok állandó visszaverése: mindig tényeket állítani a hazug állításokkal szemben. De ez a propaganda ne érje be a támadások visszaverésével, hanem offenzív vonalon folyjon. A Szovjetunió mint a munkások és dolgozó parasztok hazája. Munkások és parasztok gazdasági és kulturális helyzetének folytonos javulását állandóan kell propagálni. Így kell kezni ezzel a célra minden rendelkezésre álló lehetőség között felhasználni, hogy ezek a tények a leg szélesebb tömegek közé jussanak. Ez a propaganda két vonalon folyjék: a/ Épülő szocializmus /szocdem. rágalomok visszaverése ugy elméleti téren, mint tényekkel illusztrálva./. Szocializmus, mint a dolgozó rétegek jólétének állandó javulása. "Kapitalista akkumuláció a nyomor akkumulációja." /Marx/ "A szocialista akkumuláció a jólét akkumulációja." /Sztálin/ b/ A szovjetunió, mint az egyetlen állam a világon, amely a békét akarja. A békekísérletek állandó tárgyalása. Állandó leplezése az imperialista államok hazug ürügyeinek, amelyekkel a Szovjetunió békekísérleteit visszaverik, vagy szabotálják.

21./ A szociáldemokrácia szerepe a háború előkészítésében. Széles tömegek előtt népszerűsíteni a háborús és háborús tapasztalatokat: szociáldemokrácia szerepe az új világháború előkészítésében. Nemzetközi és magyar vonalon egyaránt. Ebben a kérdésben különösen éles harcot kell folytatni a centrizmus ideológiája ellen. /Kiss Jenő bros-urája meg sem említi az imperi-

alizmus és a háboru kérdését/. Szociáldemokrácia v. 2. 17. a Szovjetunióhoz. Külpolitikai beállítása /olasz veszedelem, jugoszláv orientáció stb./ csak arra alkalmasak, hogy a proletariátus figyelmét eltereljék az igazi háborus kérdésektől. Széles propagandával harcolni a pacifista illúziók, az egész pacifista ideológia ellen. Itt különbséget tenni: a/ A nyilvánvalóan imperialista pacifizmus /népszövetségi pacifizmus, Kellogg-paktum stb./, melyet a szociáldemokrácia jobbszárnya fenntartás nélkül támogat és b/ az u.n. radikális pacifizmus között /Népszövetség belső reformja, "parlamentarizálása" mint centrista ideológia, a parlamenti kretenizmus imperialista formája/. a/Szektárius pacifizmus /háboru bojkottja, be nem vonulás, stb./ között. A pacifizmus minden árnyalata ellen egyaránt kell küzdeni. A legveszélyesebb ideológia itt is a centrizmus ideológiája, mert ez a legkönnyebben hathat proletártömegekre is.

22./ Minden, a háborut "megelőző" vagy "megakadályozó" illúzióval szemben /mint általános sztrájk a háboru megelőzése céljából, bevonulás bojkottálása stb./ a pártnak nagyon erőlyesen állást kell foglalnia. Rá kell mutatnia arra, hogy a háborut megelőzni csak győzelmes proletárforradalommal lehet. A KMP központi feladata tehát - ha a háborut nem előzte meg az előbb kitört proletárforradalom - abban áll, hogy az imperialista háborut polgárháboruvá változtassa át. Nem szabad illúziójának lenni abban a tekintetben, mintha a háboru kitörése alkalmával széles kispolgári, paraszti sőt munkástömegek nem követnék a kormány és a szociáldemokrácia imperialista háborus politikáját. A KI. régi és minden imperialista háborura érvényes központi jelszava: Az imperialista háboru átváltoztatása polgárháboruvá- a mostani háborus perspektíva, a Szovjetunió-ellenes háboru perspektívája mellett odamódosul: Minden

eszközzel meg kell védeni a Szovjetuniót, a proletárforradalom fellegvárát, a proletariátus hazáját. A bevonult katonák számára tehát nemcsak "fraternizálás az ellenséggel" a jelszó, mint az imperialista háboruban, hanem a Szovjetunió vörös hadseregének aktív támogatása. Ez az aktív támogatás azt a kötelezettséget foglalja magában, hogy a hadseregben szolgáló kommunisták igyekezzenek dezorganizálni a hadsereget és minél több katonatársukat átvenni a Szovjetunió seregébe.

23./ Hogy a párt ezt a politikát eredményesen tudja keresztulvinni, a párton belül ki kell alakítani a háboru ellenes leninista álláspontot, el kell mélyíteni a párttagság és a szimpatizálók minél szélesebb tömegeiben. Tehát "harc a háboru megakadályozására" illuziója ellen, a háboru bojkottja ellen. A KMP ezt a jelszót adja ki tagjainak: Be a hadseregbe és fordítsátok fegyvereiteket az imperialisták ellen. Ennek a helyes leninista álláspontnak kialakításában a párt többrendbeli helytelen ideológiával találkozok, amelyeket kitarító nevelőmunkával, ha kell ideológiai harcral a párttagságból ki kell irtania. Ilyenek a fentemlitetteken kívül: a/ a háborus veszedelem általános alábecsülése. Ez veszedelmes jobboldali elhajlás, amelynek gyökere az imperialista gazdaság és politika helytelen értékelése /tehát szocdem esőkevény/. Az elmúlt háboru kitörését megelőző korszak tapasztalataival kell világossá tenni ezek előtt az elvtársak előtt, hogy a felszinen mutatkozó "béketendenciák" mennyire nem mondanak ellent a háboru előkészítése perspektívájának. b/ A magyar munkásság világton való elzártsága következtében elkerülhetetlenül bizonyos provincializmus fejlődik ki a tagság egy részében, melynek következtében nem látják meg a magyar politika összefüggését a világpolitikával és ennek folytán a magyar munkásságra háruló konkrét háborus feladatokat. Ennek a provincializmusnak nem mond ellent bizonyos világ-

politikai kérdések /gyermati szabadságharcok/ iránt megnyilvánuló lázas érdeklődés, mert figyelemmel kísérni Kínát, és figyelmen kívül hagyni a magyar-lengyel közeledést - szintén a provincializmusnak egy fajtája. A pártnak állandóan ismertetnie kell ezért a magyar külpolitika kérdéseit, szoros összefüggésben a világpolitika kérdéseivel. Különösen fontos ebből a szempontból az utódállamokkal és a Balkánnal való beható foglalkozás. A provincializmus leküzdésére alkalmasak nemzetközi szolidaritási akciók, melyekben a párt a körülményekhez képest a V.I.-szervezeteket is fel kell hogy használja. /Harc a nemzetközi fehér-terror ellen, mely szintén a háboru előkészítésének egyik eszköze./

24./ A háboruellenes harc központi szerve az illegális szervezet, az illegális üzemi sejt. A párttagsággal meg kell értetni, hogy az illegális technika tökéletes kifejlesztése, az illegális és legális módszerek helyes kombinálása, a legális illuziókkal és a velükjáró likvidátorsággal való leszámolás mulhatatlan előfeltételei a háboruelleni eredményes küzdelemnek. A háboru minden körülmények között abszolút illegalitást, dühöngő fehér-terrort fog létrehozni, ami ellen már előre úgy kell védekeznünk, hogy egyrészt a lehető legtökéletesebben kiképzjük illegális szervezeteinket, másrészt azokat mélyen beágyazzuk a munkástömegekbe. A háboru a mostani szűk legális lehetőségeket egy csapásra meg fogja szüntetni. Ha tehát a párt nem készül fel, hogy teljes illegalitás, legnagyobb üldözés ellenére akcióképes legyen, akkor nem tud eredményesen harcolni a háboru ellen.

25./ A pártnak a legnagyobb erőfeszítéseket kell tennie, hogy behatoljon minden municós és egyéb háborus ipari üzembe, ott sejteket teremtsen, mégpedig olyanokat, melyeknek komoly befolyásuk van a munkástömegekre. Különösen törekedni kell a vasutasok,

távírószok, stb. közé behatolni.

26./ A pártnak sürgős-en le kell raknia egy antimilitarista hadseregpropaganda alapjait. Sürgősen hozzá kell látnia, hogy legalábbis: összeköttetéseket teremtsen a hadsereggel. Ezeknek az összeköttetéseknek, a tőlük nyert információknak segítségével ki kell dolgoznia azokat a konkrét követeléseket, amelyekkel már most, napi kérdésekben hozzájárulhat a hadseregben való propagandához. /E tekintetben a nemzetközi tapasztalatokat, különösen a KFP tapasztalatait kell értékesíteni./ A kommunistáknak tehát nem szabad a katonai szolgálatot bojkottálniuk, nem szabad kivonniuk magukat a katonai szolgálat alól /vonatkozik ez a Leventére is/ és a hadseregben dezorganizáló munkát kell kifejtteniük. Antimilitarista irodalmat kell teremteni, mégpedig nemcsak munkások, hanem igen népszerű hangon tartva parasztok részére is. Ebben az irodalomban tényekkel kell bemutatni a világháború szörnyűség-eit, a háború gazdasági következményeit a dolgozók széles rétegeire, a háborús készülődés anyagi terheit a dolgozók részére, a jövő háború rémségeit /gázháború/.

27./ A kulturszervezeteket - óvatosan - fel kell használni legális háboruellenes propaganda céljaira. A KI. háboruellenes téziseinek egész vonalát, csak a terminológia megváltoztatásával és egy-néhány egyenesen a pártnak szóló utasítás mellőzésével, érvényesíteni kell ebben a propagandában. Ezt arra is fel kell használni, hogy számunkra különben hozzá nem férhető tömegek előtt az imperializmus, az állam stb. lenini felforrását propagáljuk.

28./ Az ifjúságmozgalommal a mostaninál jobban kell erősíteni a kapcsolatot. Az ifjúságmozgalomból széles tömegmozgalmat kell csinálni. A levente-szervezetekbe való behatolás, sejtek teremtése, napi követeléseken keresztül való háboruellenes agitáció

elsőrangú feladata a pártnak. De bármennyire előtérben áll is a leventemunka az ifjumunkásság feladatai között, az ifjumunkásmozgalmat a pártnak egyéb háboruellenes harcaiban is következetesen, rendszeresen fel kell használnia /pl. hadsereghez való kapcsolatok kiépítésében/.

29./ Nőmozgalom alapjainak lerakása szintén alapvető feladat a háboru elleni eredmény-es küzdelem szempontjából. A jelenlegi agitáció központjában az elmúlt háboru és a háboru utáni idő közvetlen tapasztalatai kell hogy álljanak. Ezt az agitációt fel kell használni kapcsolatok és szervezetek megteremtésére, mert az elmúlt háboru tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a háboru gazdasági következmény-einek érezhetővé válása esetén itt elsőrangú dezorganizációs munka lehetőségei nyílnak meg a háboru ellen.

D. A párt jelszavai és közvetlen feladatai.

30./ A fent kifejtett elemzésnek és feladatoknak megfelelően a KMP működése a következő jelszavak körül csoportosul: a/ Harc a Bethlen-rendszer megbuktatásáért! Harc a Bethlen-rendszer minden állelenségéke ellen, polgári és szociáldem állelenszék ellen egyaránt! Le a burzsoáziával való minden paktálással - osztály az osztály ellen - éljen a munkások és parasztok szövetsége!

Harc a fasizmus demokratikus formák közötti megvalósítása ellen! Harc a "demokrácia vagy fasizmus" munkásokat megtévesztő jelszava ellen. Harc a szociáldemokrácia, mint a fasizálás fő-támasza ellen! Harc a közszabadságokért, melyek a munkásság mozgási szabadságát biztosítják/ egyesülési és gyülekezési jog, sajtószabadság, sztrájkjog/, harc a közszabadságok összefogásáért: köztársaságért élén a munkásság és parasztság kormányával. Harc a munkások és parasztok demokratikus diktatúrájáért! Harc a pro-

letárdiktaturáért!

Harc a föld forradalmi elfoglalásáért a szegényparasztság részéről, a loo holdon felüli birtokok kártalanítás nélküli elkobzásáért! Ingenföldet a parasztnak!

6/ Harc a munkásmozgalom osztályharcos egységéért. Harc a munkásmozgalom elaprózódása, széthullása ellen. A bürokrácia szervezetbontó politikája ellen. A szakszervezetek osztályharcos jellegének védelme a bürokrácia ellen a régi szakszervezeteken belül, ha kell - a régi szervezeteken kívül. A szakszervezetek osztályharcos jellegének védelmében nem köthetik meg kezünket a szakszervezeti alapszabályok.

A szakszervezetek védelme a fasizálás ellen - a Bethlen-kormány és a vele szövetkezett bürokrácia ellen. Le a békéltető biráskodással! A munkásság anyagi helyzetén csak az osztályharc végigküzdése segíthet.

8 órai munkaidő. Békereálbér. Munkanélküli segély. Harc a racionalizálás ellen.

Az osztályharc kérdése az egész munkáosztály kérdése. A szervezetlenek bevonása a bérharcokba. A szervezetlenek bevonása az osztályharcos szakszervezetekbe.

A "politikamentesség" megöli a gazdasági harcot is. A "politikamentes" szakmai elfogultság vagy szindikalizmus a fasizmus felé vezeti a munkásokat. Gazdasági harcok politizálása. Szolidaritás minden sztrájkoló munkással. Harc a sztrájk törők ellen. Harc a sztrájk törőket támogató, a sztrájk lehetőségét szűkítő, a sztrájkokat letörő állam ellen. Harc a fasiszták ellen. Harc az utcáért!

Az üzem az osztályharcos munkások vára. Bizalmirendszer. Üzemi bizottságok. Üzemi bérmozgalmak a bürokrácia akarata ellenére:

üzem a bürokraták vezetése alatt álló szakszervezetek ellen. Az osztályharcos szervezkedés alapja az üzem. Az ipari szövetség gondolatának propagandája /üzemi befizetőhely/.

Éljen a V.Sz.I! A V.Sz.I. ideológiájának terjesztése. Kisérlet a V.Sz.I.-hez való csatlakozások megvalósítására.

c/ A Bethlen-rendszer háboruba viszi Magyarországot. Az ellenség nem kívül van, hanem belül. Le a területi integritással! Le a revíziós szélhámosossággal! A nemzetek felszabadulását csak a nemzetközi proletárforradalom fogja meghozni.

A Bethlen-rendszer háborus tartaléka a szocdem. párt. A szocdem. párt tartaléka a centrista "ellenzék". Le Peyerrel és Kis Jenővel, Bethlen háborus politikájának támogatóival!

A Bethlen-rendszer a Szovjetunió ellen készít elő háborút. Meg kell védeni a Szovjetuniót az imperialisták támadása ellen. A háboru átváltoztatása polgárháboruvá. A munkás- és parasztkatonák átmennek a Szovjetunió Vörös Hadseregébe!

Le a pacifista illúziókkal! A népszövetség "békéje" - a Szovjetunió-ellenes háboru előkészítése. A "radikális" pacifizmus becsapása a munkásoknak. A háborút nem lehet az utolsó pillanatban megelőzni. /Sem bojkottal, sem általános sztrájkkal./

Le a hadsereg bojkottjával. Be a hadseregbe! Be a Leventébe! Be a muníciós üzemekbe, a vasúthoz, postához, távírdához. Be minden háborúhoz szükséges szervezetbe, hogy azt dezorganizáljuk, hogy a burzsoázia fegyvereit és hadieszközeit ellene fordítsuk.

Agitáljunk már ma a katonák között. /Követelések kidolgozandók./

31./ A KMP itt felsorolt jelszavai és feladatai még az ediginél is sokkal erősebben a politikai munka központjába állítják a párt alapszervezeteit; az üzemi sejteket; alapvető feladattá te-

szik a sejtek politizálását. A KMP jelszavai bármelyik "munka-területre" vonatkoznak is, egységes rendszert alkotnak és egymástól elválasztva meg nem értethetők a munkásokkal, még kevésbé lehet értük így harcba vinni a munkásokat. De ennek az egységnek valóságos alapja: a munkás élete, a munkás életének mindennapi kérdései. Csak ezeken keresztül válhatnak ezek a jelszavak igazán vérévé a munkásoknak. A sejt feladata tehát: mindent, ami az üzemben történik, az üzem aktuális, konkrét problémáit megragadni, a munkáosztály egész helyzetével és felszabadulása útjával összefüggésbe hozni és a konkrét, mindennapi üzemi problémák ilyen felfejlesztése, általánosítása, országos, sőt nemzetközi méretekbe való beleillesztése révén tulvinni a munkásokat az üzemi harc elszigeteltségén, a harc módjának ösztönöségén és szűk körülményein, anélkül, hogy a kapcsolat a konkrét napi problémákkal elveszne.

Az üzem legyen a mi várunk. Az üzem a mi stratégiánk kiindulási pontja. A KMP minden harca, minden tömegmunkája /a frakciókon keresztül / csak akkor lesz eredményes, ha szilárd alapját a munkásélet alapja és a munkásélet osztályharcos kérdéseinek alapja, az üzem képezi.

Blaum fere